

Tribuna școlii

REVISTĂ SĂPTĂMINALĂ

Anul II Nr. 44

Simbătă 15 aprilie 1972

16 pagini — 1 leu

ADEZIUNE UNANIMĂ

Intregul nostru popor a urmărit cu multă căldură desfășurarea vizitei pe care a întreprins-o în unele țări ale Africii o delegație de partid și de stat, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu. Mesajele de adeziune, din partea tuturor organizațiilor de partid, a oamenilor muncii, din partea marilor personalități ale culturii și artei, a națiunii noastre socialiste, în ansamblul ei, au scos în evidență profundul atașament, aprobarea unanimă de care se bucură politica internaționalistă a partidului nostru, activitatea conducerii ei superioare și a tovarășului Ceaușescu personal. Delegația română a purtat în Africa mesajul înțelegerii între popoare, al ajutorului frățesc, afirmând în cuvinte lipsite de orice echivoc dreptul popoarelor de a-și hotări singure soarta, subliniind cu fermitate principiul suveranității și al neamestecului în treburile interne. Putem spune acum, la încheierea vizitei, că prezența comuniștilor români în Africa a fost corolarul unei atitudini consecvente, al promovării unui nou tip de relații internaționale, bazate pe respectarea idealurilor socialismului și ale păcii, pe înțelegerea particularităților și a realităților naționale, pe cooperarea reciproc avantajoasă. A fost un prilej de legitimă mândrie pentru poporul nostru, pentru toți comuniștii din România, de a vedea cu câtă simpatie a fost primită prețutindeni delegația condusă de tovarășul Ceaușescu.

S-a spus mai de mult că o trăsătură a epocii actuale este pășirea pe scena istoriei a popoarelor recent eliberate, a țărilor în curs de dezvoltare. Conștiința planetară presupune amplificarea orizontului cultural, acceptarea diversității soluțiilor politice și sociale, largirea universului uman. În ansamblul națiunilor lumii, Africa aduce moștenirea unui trecut nobil, experiența unei istorii coloniale încărcată de suferință, și hotărârea de a-și construi o viață nouă. În eforturile lor actuale, popoarele libere ale Africii au prieteni de nădejde și un sprijin neprecupețit, economic, politic și moral. Mișcările de eliberare națională se bucură de asemenea de prietenie statornică. Acesta a fost mesajul nostru în Africa, și delegația de partid și de stat a României socialiste a reprezentat voința și cugetul întregii națiuni.

Cadrele didactice, învățătorii, profesorii și toți lucrătorii din învățământ au aprobat în unanimitate activitatea delegației noastre și contribuția tovarășului Ceaușescu la realizarea înaltei misiuni internaționaliste pe continentul african. Sintem atașați politicii partidului nostru, participăm cu însuflețire la realizarea mărețului program de construcție socialistă în țara noastră, alături de întregul nostru popor, de toți oamenii muncii, și împărtășim sentimentele internaționaliste ale tuturor comuniștilor români. Delegația partidului și statului nostru a exprimat în Africa năzuințele noastre cele mai ardente, corespunzătoare aspirațiilor noastre de pace, de înțelegere între popoare. Ceașul politicii românești arată încă o dată ora planetară a socialismului, a suveranității, a libertății popoarelor, a cooperării și prieteniei.

„TRIBUNA ȘCOLII”

Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarășului Nicolae Ceaușescu

IUBITE TOVARĂȘE NICOLAE CEAUȘESCU.

Împreună cu întregul nostru popor, lucrătorii Ministerului Educației și Învățământului au urmărit cu deosebit interes vizita întreprinsă de dumneavoastră în unele țări ale continentului african.

Am încercat, și cu acest prilej, sentimente de vie satisfacție și mândrie patriotică pentru primirea călduroasă cu care popoarele africane au întâmpinat pe solii poporului român, în frunte cu dumneavoastră, stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu, pentru aprecierile făcute de reprezentanții statelor africane, ai mișcărilor naționale de eliberare, cu privire la rezultatele dezvoltării impetuase, multilaterale a României socialiste.

Vizita în țările Africii, convorbirile cu conducătorii acestor state, aprecierile făcute asupra principalelor evenimente din lumea contemporană se inseriază ca un moment de seamă, pe linia extinderii și adâncirii relațiilor de prietenie și colaborare dintre România și țările africane. S-a afirmat încă o dată imensa importanță pe care o are lupta popoarelor pentru o dezvoltare de sine stătătoare, întărirea unității de acțiune a frontului antiimperialist, a tuturor forțelor revoluționare care promovează și militază activ pentru cauza păcii și progresului în lume.

Colegiul Ministerului Educației și Învățământului, exprimând sentimentele și gândurile tuturor cadrelor didactice, elevilor și studenților din patria noastră, aprobă din toată inima prodigioasa activitate pe care ați desfășurat-o, spiritul de adâncă principialitate revoluționară în care ați abordat problemele complexe cu care este confruntată lumea contemporană.

Intregul corp didactic a primit cu multă bucurie și entuziasm perspectivele de colaborare cu țările africane în domeniul învățământului și formării cadrelor, deschise de această vizită, care marchează și pentru activitatea sa un moment de o deosebită valoare și semnificație.

Vă asigurăm, stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu, că nu vom precupeți nici un efort pentru înfăptuirea exemplară a măsurilor adoptate de conducerea partidului pentru perfecționarea și modernizarea procesului instructiv-educativ, îmbunătățirea activității politico-ideologice, pentru realizarea tuturor sarcinilor ce ne revin din mărețul program de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate în Republica Socialistă România.

MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI ÎNVĂȚĂMINTULUI

SEMICENTENAR

Împlinirea a cinci decenii de la crearea Uniunii Tineretului Comunist — eveniment cu o deosebită semnificație și rezonanță în viața și activitatea tineretului român și a întregului popor — a fost și este marcată de numeroase acțiuni de muncă și o intensă activitate politico-educativă, prin mari manifestări de masă la care a participat și participă întreaga generație tinărară a țării, unanimă în dorința de a transforma jubileul organizației într-o nouă demonstrație a devotamentului și crezului revoluționar cu care, azi, ca și în trecut, urmează partidul se consacra înfloririi patriei socialiste, fericirii și bunăstării poporului.

La cea de-a 50-a sa aniversare, Uniunea Tineretului Comunist, ajutor fidel și de nădejde al partidului, se înfățișează ca o puternică organizație revoluționară, care reunește sub steagul marxism-leninismului entuziasmul și abnegația, cetezanța și forța aspirațiilor și energiilor creatoare ale celor aproape 2.500.000 membri ai săi, hotărâți să-și închine întreaga lor capacitate și elanul tinerească propășirii patriei, făuririi socialismului multilateral dezvoltat în România, înfăptuirii programului elaborat de Congresul al X-lea al P.C.R.

Printr-o fericită coincidență, aniversarea jubileului organizației comuniste de tineret are loc într-un moment în care întregul nostru popor, sub conducerea înțeleaptă a partidului, își sporește eforturile și capacitățile pentru realizarea programului complex de dezvoltare social-economică, politică și culturală a țării, de făurire a conștiințelor pe măsura comandamentelor vremii, menit să asigure temeiurile materiale și umane ale trecerii la construcția comunismului.

Este meritul deosebit al Partidului Comunist Român, rezultat al politicii sale clarvăzătoare, al poziției teoretice și al acțiunii sale practice, de a fi călăuzit forța aspirațiilor și energiilor tineretului în slujba înfăptuirii celor mai nobile idealuri ale umanității, în slujba edificării unei societăți a libertății, dreptății și echității sociale, a societății socialiste în România.

Întreaga activitate de 50 de ani a Uniunii Tineretului Comunist dovedește justetea politicii partidului față de tineret, validează încrederea acordată tinerelor generații, capacității lor de acțiune, crezul lor progresist, demonstrează eficiența și importanța rolului primordial pe care l-a avut Partidul Comunist Român de-a lungul întregii sale existențe.

În orientarea și conducerea mișcării revoluționare de tineret în țara noastră. Rod al acestei politici și încrederi, tineretul s-a angajat în acești ani, ca niciodată, în acțiunea transformatoare a maselor, conduse de partidul comuniștilor, dovedindu-se un factor dinamic al dezvoltării și prefacerii societății, subiect activ al procesului istoric.

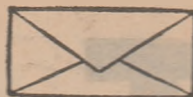
Tinăra generație a României socialiste — creație autentică a unei epoci de profunde efervescențe sociale, generație aidoma idealurilor care i-au luminat drumul și care întruchipează năzuințele și jertfele generațiilor anterioare — își vede azi realizabile și în curs de realizare visurile și aspirațiile într-o societate în care omul este valoarea supremă, iar fericirea și bunăstarea materială și spirituală a acestuia — scop în sine. Răspunzând acestei realități și înaltei comandamente ale vremii, conștient de misiunea pe care o are și de încrederea ce i se acordă, tineretul se integrează în mod organic în eforturile generale

AUREL STOICA
secretar
al Comitetului Central
al U.T.C.

(Continuare în pag. a 6 a)

În
acest
număr

• Parteneri de dialog: liceu-universitate • Pregătirea viitorilor profesori și integrarea lor socio-profesională • Dimensiunile creativității. • Științe sociale — Caracterul educativ al lecțiilor de istorie. Consultații: Organele judecătorești și organele procuraturii; Teoria convergenței; Determinismul social • Micro-cooperative ale elevilor • Atelierele din școli și școlile din... ateliere • Conducerea colectivă,

O întrebare care așteaptă un răspuns...

Puține probleme au fost dezbătute în viața noastră artistică cu mai multă consecvență și profunditate ca aceea a educației muzicale școlare a necesității transformării orelor de muzică din școala de cultură generală în ore de înaltă pregătire artistică, capabile să for-

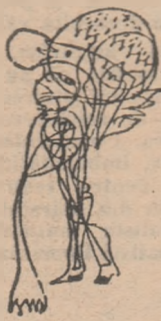
meze criterii de judecată estetică, capabile să pregătească viitoarele generații de auditori din sălile de concert.

Ample anchete găzduite în coloanele revistelor de specialitate și ziarelor (să amintim, de pildă, printre altele, discuția inițiată de „Știința tineretului”, sub titlul „Muzica, a 5-a roată la căruța învățământului”, sau ancheta din paginile revistei „Muzica”), dezbaterile organizate în cadrul unor emisiuni ale posturilor noastre de radio și televiziune, discuțiile inițiate de diverse alte instituții (să amintim, de exemplu, simpozionul pe tema „Muzica și publicul”, recent inițiat de Institutul de istorie a artei, sub egida Academiei de Științe Sociale și Politice) au ridicat probleme de prim ordin ale educației muzicale a tinerei generații, au subliniat marea actualitate a îndemnului lui Dumitru Kiriac: — „Soarta muzicii românești în școală se hotărăște”.

Reputați cercetători în domeniul pedagogiei, esteticii, compozitorii, muzicologii, organizatori ai vieții artistice, cadre didactice din învățământul de cultură generală, părinți, elevi au ridicat în aceste dezbateri multiple probleme legate de modalitățile de organizare a orelor de muzică, a gradului lor de atractivitate, ale unei proporții mai judicioase între orele de inițiere în domeniul gramaticii muzicale și cele dedicate unor audiții de lucrări capabile să deschidă noi orizonturi estetice, au subliniat necesitatea revizuirii programelor școlare, necesitatea stabilirii unor sisteme mai eficiente de concurență între școli și instituțiile muzicale.

Am mai ridicat această problemă într-o recentă emisiune a televiziunii.

Dar, și discuțiile, și dezbaterile menționate, și întrebarea recent pusă la post de televiziune au rămas, se pare, fără nici un fel de ecou în cadrul direcției

de specialitate a Ministerului Educației și Învățământului...

Oare pînă cînd va mai trebui să așteptăm primele semne care să demonstreze că măcar a fost „înregistrată” suma de sugestii emise în aceste dezbateri, sugestii care sînt, indiscutabil, rodul unor experiențe științifice, pedagogice de prim or-

din, sugestii care pot duce realmente la ridicarea educației muzicale în școlile de cultură generală la nivelul cerințelor actuale?

IOSIF SAVA

Scriitorul și tînăra generație

Sub acest titlu semnificativ, revista „Argeș” (martie 1972) publică o anchetă internațională la care participă: scriitorul englez John Braine, poetul belgian Georges Linze și Grigore Comartin, secretar al Comitetului județean Argeș al P.C.R.

Din confesiunea scriitorului britanic (romanul său „Drumul spre înalta societate”, a apărut și în românește în urmă cu vreo cîțiva ani) două idei, care exprimă pregnant „credo”-ul estetic al unui artist angajat în realitatea socială a vremii și țării sale, se detașează pregnant: „Ca scriitor, ceea ce vreau să înfățișez în cărțile mele este viața de aici și de acum, din această Anglie”. Și următoarea afirmație: „Forța educativă a adevărului e imensă: mai ales în rîndul tinerilor...”.

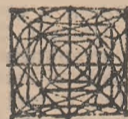
Aceeași opțiune o înțelîm și în răspunsul peticului belgian la anchetă: „Poezia și arta acestui secol trebuie să unească toate popoarele pămîntului, tot ciclul vieții, toate plantele, toate vietățile, toate stelele universului, într-o imensă frăție”.

„Fără pretenția unor concluzii”, așa cum precizează de la bun început, Grigore Comartin aduce în această anchetă punctul de vedere al militanului politic, viziunea comunistă asupra chestiunii dezbătute. Semnificative sînt două pasaje înrudite: „Tineretul este prin excelență dinamic și prospectiv”, propoziție afirmativă care arată ce fel de dialog trebuie angajat cu el: „Tipul de educație «ex-cathedra» care pleacă de la o greșită înțelegere a tineretului ca element pasiv în relația educat-educator trădează un spirit desuet...” „tocmai de aceea este o cerință vitală ca generația tînără să fie privită ca partener în dialogul educativ, un partener care are multă, foarte multă originalitate, fantazie creatoare, spirit critic”.

L. N.

Conferința națională a geografilor

Duminică, 16 aprilie a.c., în amfiteatrul „S. Mehedinți” al Facultății de geografie din București, își va deschide lucrările Conferința națională a Societății de științe geografice din Republica Socialistă România. Delegații din toate județele țării vor audia cîteva comunicări științifice pe teme de mare actualitate, vor dezbate darea de seamă asupra activității societății și își vor alege organele de conducere.

ale personalului se diminuează pe baza criteriilor elaborate de M.E.I. Prin ord. M.E.I. nr. 276/1969 s-au aprobat criteriile pentru acordarea salariilor tarifare personalului din unitățile de învățămînt, în condițiile nerealizării sarcinilor stabilite, care au fost difuzate cu circulara nr. 7825 din 17 mai 1969 și publicate în Buletinul M.E.I. nr. 2 din iulie 1970. La pct. 1 din aceste criterii se arată că, în cazul neîndeplinirii obligațiilor individuale de serviciu sau a realizării necorespunzătoare a unor sarcini care revin personalului didactic din unitățile de învățămînt, salariile tarifare ale cadrelor didactice de predare vor fi diminuate în mod corespunzător cu pînă la 1/3 din salariul tarifar lunar.

Procedura de urmat în astfel de situații este următoarea:

a) Directorul școlii propune consiliului profesoral diminuarea salariului pentru personalul didactic care nu și-a îndeplinit obligațiile individuale de serviciu, în cazul de față pentru neîndeplinirea sarcinilor culturale pe care directorul școlii i le-a repartizat potrivit Regulamentului de organizare și funcționare a școlii (în raport cu pregătirea de specialitate a personalului didactic, cu volumul obligațiilor profesionale și cu sarcinile obștești pe care le are fiecare cadru didactic, ținînd seama și de obligațiile de pregătire ce revin personalului didactic);

b) Consiliul profesoral hotărăște asupra propunerii făcute de directorul școlii, stabilind și cuantumul di-

minuării, care nu poate fi mai mic de 3 la sută din salariul tarifar de încadrare.

c) Hotărîrea consiliului profesoral se înaintează inspectoratului școlar județean (al municipiului București), pentru a fi aprobată de conducerea acestuia, cu asentimentul reprezentantului sindicatelor din învățămînt în biroul executiv al comitetului județean.

d) Aprobarea conducerii inspectoratului școlar (inspectorul general sau inspectorul școlar șef) se transmite organului care face plata salariilor pentru a fi pusă în aplicare; diminuarea se calculează asupra salariului tarifar din luna neîndeplinirii sarcinii, dar se reține din salariul lunii în care urmează a se efectua plata salariului.

Diminuarea astfel stabilită are caracter definitiv și nu poate fi contestată sub nici o formă.

Bineînțeles că diminuarea salariului pe baza criteriilor arătate mai sus nu exclude posibilitatea aplicării celorlalte sancțiuni disciplinare prevăzute de art. 209 din Statutul personalului didactic. De asemenea, nu exclude nici plata salariului tarifar sau a diferitelor indemnizații speciale în funcție de timpul de muncă efectiv prestat, în care caz se va proceda așa cum se indică în Îndrumarul cu privire la problemele de muncă și salarii elaborat de M.E.I. în anul 1966 (pag. 127—128 — Calculul salariilor lunare).

TH. LEONESCU

Lecția

Am citit cu interes articolul publicat în „Tribuna școlii” nr. 42/1 aprilie 1972 sub titlul: „Lecția în sprijinul dezvoltării capacităților creatoare ale elevilor”.

Este binevenită precizarea noțiunii de „modern” în pedagogie — în didactică în special — deoarece sînt încă destule cadre didactice care consideră că prezența unei aparaturi, mai mult sau mai puțin metodic folosită în lecție, constituie elementul esențial al unei lecții moderne. Accentuarea caracterului formativ, creator al adevăratei lecții moderne este, de asemenea, deosebit de necesară, îndeosebi pentru cadrele didactice tinere.

Intrucît deseori s-a reproșat liceului că dă unui absolvent ce se adaptează mai greu studiului de muncă universitar, pentru că n-a suferit suficiente deprinderi de muncă independentă, de studiu individual, lecțiile-seminar pot rezolva cu succes această lipsă. Desi problema temelor individuale, a exercițiilor de muncă independentă în clasă sau acasă a fost în atenția colectivelor de catedră, a consiliilor pedagogice, în ultimii ani destul de insistent, e bine să fie mereu amintită.

Consider că s-ar veni în sprijinul cadrelor didactice dacă s-ar valorifica experiența pozitivă a multora dintre ele în legătură cu problemele tratate în acest articol. Ar fi deosebit de utile articolele cu exemplificări concrete al unor lecții — de tip diferit — de limbă străine.

De asemenea, este foarte necesar să fie popularizate mijloacele și procedeele moderne de predare a limbilor străine prin traducerea unor materiale din revistele străine de specialitate sau prin recenzarea unor lucrări.

Problemele referitoare la rolul lecției în dezvoltarea capacităților creatoare ale elevilor, practic inepuizabile într-un singur material, trebuie să stea permanent în atenția presei pedagogice, contribuind astfel la ridicarea nivelului predării în școlile noastre.

CONSTANȚA FLORESCU

În articolul „Lecția în sprijinul dezvoltării capacităților creatoare ale elevilor” se pormeste, e adevărat, de la constatarea mai mult decît justă că „însăși modernizarea am abordat-o prin aspectele ei teoretice, în detrimentul intențiilor cu caracter ameliorativ...” și, în mare parte, toată demonstrația rămîne la aceeași abordare teoretică a lui „trebuie să...”.

Că informativul trebuie să lase locul formativului, iar cantitatea informațiilor, selecționării, organizării și sistematizării lor, că pedagogia tradițională nu mai corespunde noilor cerințe, deși ea ne-a învățat să vorbim despre conversația euristică, despre valoarea continuă a temelor individuale și chiar despre lecția-seminar, că laboratorul și cabinetul special nu trebuie să rămînă expoziții festive, bune doar pentru vizite și inspecții, toate acestea le-am auzit de multe, de foarte multe ori în ultimii ani. Articolul recent ni le reamintește, adăugînd cîteva indicații, multe, dar unele tot cu caracter general.

Încolo, ca să zic de-a dreptul, forțăm niște uși larg deschise. Căci, în unanimitate sîntem de acord că modernizarea reală, profundă a învățămîntului trebuie să înceapă cu revoluția metodelor de educație. De ce, atunci, n-o pornim chiar de aici? Ne-ar interesa mai mult să discutăm pe tărîmul practicii imediate și numai în funcție de condițiile actuale în care se desfășoară procesul instructiv-educativ.

Există, de fapt, două lecții, care nu pot fi separate: una a profesorului, cealaltă a manualului. Care să fie raportul dintre ele? Ce facem pentru ca manualele să fie manuale, dar manuale moderne, nu colecții de eseuri prețioase sau tratate științifice accesibile numai studenților din anii III-IV?

Există, de asemenea, o didactică, o metodică a predării fiecărui obiect, cu un întreg arsenal de metode, procedee etc. pe care viitorii profesori și le însușesc la universitate, iar actualii profesori și le adîncesc sau revizuiesc la cursurile de reciclare, perfecționare etc. Ce oprim și ce revizuim, ce preluăm și ce aruncăm din acest arsenal de metode și procedee? Practic, cu proba convingătoare a experienței din clasă.

Poate, singură, conversația să aducă la predarea și asimilarea unor cunoștințe temeinice, organizate, profunde? Poate profesorul, în condițiile actuale ale unui program destul de încărcat pentru elevi, să le dea acestora bibliografie care să fie studiată acasă și teme individuale? La care din cele șase obiecte din orarul zilei? Mă mai poate ajuta, la clasele terminale, lecția-prelegere (dar lecție, nu conferință), să-l pregătesc pe elevul meu pentru etapa de mîine? Iată întrebări care izbucnesc tocmai pentru că ne menținem mereu, așa cum recunoaște și articolul, la acea primă fază a postului și a demonstrațiilor teoretice ale lui „trebuie să ne modernizăm...”.

Mal ales într-un punct articolul are dreptate: considerațiile prezentate, pot provoca „o dezbateră largă de opinii”.

Intr-adevăr, cite nu ar fi de spus!

CONSTANTIN MARINESCU

Răspundem cititorilor

Directorul coordonator al Școlii generale din comuna Știința, jud. Iași întreabă în ce condiții se poate reține din salariul cadrelor didactice contravaloarea orelor neefectuate din obligațiile de muncă ce le revin în cadrul activității social-culturale.

Potrivit principiilor noului sistem de salarizare, introdus prin H.C.M. nr. 2841/1968, directorii școlilor au obligația să stabilească sarcini individuale fiecărui angajat — inclusiv personalului didactic — în scopul unei încărcări echilibrate a tuturor salariiilor. În cazul nerealizării sarcinilor stabilite — se prevede în art. 11, aliniatul ultim al hotărîrii sus-menționate — salariile tarifare

La început a fost entuziasmul

— Rînduri despre intelectualii satelor —

Pentru dascăli adevărați, legați de popor, ziua de muncă nu se încheie o dată cu sunetul clopoțelului și închiderea catalogului. Se încheie doar o etapă pentru a fi continuată cu alta, mult mai complexă, la bibliotecă, la căminul cultural, printre săteni, răspîndind îndemnuri, popularizînd cuceriri ale științei, care trebuie să rodească pe ogoare. Așa au fost marii dascăli ai noștri din todeauna.

Am răsfoit zilele acestea o broșură apărută în 1933 despre învățătorii pensionari din Argeș. Din slovele așternute stîngaci, ieșite de sub teacurile unei tiparnițe modeste de la Cîmpulung, răsar fapte mari, semnificative, îndemnuri pentru realizări contemporane.

Astfel, despre N. A. Ghica (n. 1860), reîntors în satul natal ca învățător, aflăm că „fără nici un ajutor din partea statului, numai prin influența sa, a izbutit să adune prin ofrande benevole... materialul necesar și zilele de lucru, cu cari a ridicat mărul local de școală, podoaba Rucărului, unde funcționează toate școlile de acolo. A început îndiguierea Rîușorului, a făcut grădina publică, a oprit defrișarea pădurii de brazi a obștii... Prin influența sa au luat ființă acolo spitalul, farmacia, subprefectura, judecătoria de ocol și cazarma”. Toate acestea în numai 10 ani, între 1879—1889! Un alt învățător, C. Becuț, povestește că, în 1884, cînd a fost transferat în comuna sa natală Cotești „școala era de gardă cu stîlpi putrezi. De frică să nu cadă peste copii la un vînt mai mare, am pus cu cheltuiala mea o grindă pe mijlocul grinzilor vechi, susținută de patru stîlpi și așa a mai putut dura citva timp”. Și, evident, învățătorul a trebuit să înceapă cu construcția localului, așa cum au procedat majoritatea învățătorilor din această perioadă. N. Hănescu din Domnești înființează un cor popular, societatea culturală „Școala Nouă” și în colaborare cu Dobrescu-Argeș, banca populară „Frația”, cooperativa pentru pășunire și exploatarea pădurilor „Zorile”, organizează cumpărarea moșiei Domnești de la frații Negulici și distri-

buirea ei localnicilor; inițiază o acțiune de împădurire a coastelor comunei, colectează bani pentru construirea unui nou local de școală, scrie piese de teatru cu conținut social-patriotic pe care le reprezintă cu sătenii. Nicolae Ghinescu, preocupat în special de lucrul manual, învață la Brăila cum se fac împletiturile de paie, răchită, papură și rafie spre a răspîndi aceste cunoștințe printre colegi și mai ales printre elevi și săteni. Organizează o grădiniță școlară model, o crescătorie de viermi de mătase la școală etc. Dar, peste întreaga viață a învățătorimii argeșene de atunci, trona figura legendară a lui Dobrescu-Argeș, urmăriți de autorități, prezent însă în toate acțiunile de fondare a unor cercuri culturale, bănci populare și, mai ales, în acțiunile de cumpărare a moșiilor prin intermediul cooperativelor. Iată cum este prezentată acțiunea lui Dobrescu-Argeș de învățătorul N. M. Adamescu din Retevoești:

„Prin anul 1882, apărea ca un luceafăr Dobrescu-Argeș. Se răspîndise vestea că el adună elevi din toate părțile și după ce termină școala pleacă cu ei la București și-i plează la diferite școli. Am întrerupt pentru un moment munca de acasă și am făcut cunoștință cu acest învățător, cu o cultură vastă, suflet nobil și altruist. Văzînd că sint copil sărac și stăpîn pe materia din clase primare m-a primit în casă la dînsul. Mincam și dormiam împreună... Ajuns aproape la etatea de 17 ani îl întorăream în desele călătorii ce le făcea, mai ales noaptea, la Pitești și Curtea de Argeș. Se zvonise că ar trea să-l suprima ca pe un făcător de rele”.

Și, într-adevăr, învățătorul Adamescu este trimis la școala normală, arătîndu-se sub toate aspectele, demn de pilda lui Dobrescu-Argeș. În 1903 este trimis în Bosnia și Herțegovina pentru a face studii practice de pomicultură și viticultură. Studiile efectuate în străinătate îi permit învățătorului Adamescu să facă un plan pentru un captor de uscat prune, pentru cazane de făcut magiun care au fost turnate la uzinele Lemaitre și introduse în mediul rural.

Sub îndrumarea acestui învățător, au fost construite, în țară, peste 300 de cuptoare de uscat fructe. Conduce timp de 17 ani banca populară din comună, înființează o cooperativă de producție și consum, o cooperativă de exploatare a pădurilor, obștea „Răscumpărarea” pentru cumpărarea moșiei din sat etc.

Ceea ce impresionează la acești dascăli din trecut este nu numai multilateralitatea lor, ci — mai ales — dirzenia lor. Practic, ei erau considerați niște răzvrățiți care îndrăzeau să adune pe țărani în obștii de răscumpărare, să-i îndemne la luptă pentru eliberarea socială și, în consecință, întreaga acțiune, de la construirea de noi săli de clasă pînă la constituirea obștii, necesita dinamici de voință, risipă de suflet.

Nici unul nu s-a considerat un surghiunit într-o comună, în care, în locul televizorului și radioului de astăzi, exista, drept mijloc de racordare la viața culturală, doar un curier săptămînal. Nici unul din cei citați aici — și numărul lor era, evident, de citeva sute în țară la acea vreme — nu s-a mîrginit la orele de clasă sau la activitatea culturală. Dacă satul era situat într-o regiune pomicolă, s-a zbatut să vină în ajutorul sătenilor învățîndu-i conservarea și industrializarea fructelor sau, dacă satul era într-o regiune mîștină, împletiturile. Fără ordin de la inspectorat. Fără ajutor. Dimpotrivă: suspectați, hărțuiți.

Nu merită acești învățători ca școlile, societățile culturale, cooperativele pe care le-au inițiat — ajunse astăzi, desigur, într-un alt stadiu — să le poarte numele? Viața și activitatea acestor înaintași trebuie cunoscută, popularizată, pentru a demonstra, mai ales celor ce sint trimiși ca învățători sau profesori la sate, ce imens cîmp de activitate li se deschide, ce așteaptă societatea românească de astăzi de la ei! La început a fost doar entuziasmul, dăruirea. Acum, cînd la toate acestea se adaugă și concursul statului, alte realizări îi așteaptă pe cei ce merg pe urmele unui Dobrescu-Argeș, unui N. Adamescu, unui Paul Luca!

GABRIEL ȚEPELEA

PETRE JUCU

„Prinț al deșteptării” (cocoșul)

„Bufniță cu ochi de pară”

Portrete de dascăli

ȘERBAN CIOCULESCU

Sculptură
de N. Crișan

Puțini dintre elevii și poate chiar dintre profesorii Liceului „Aurel Vlaicu” din București știu azi că scriitorul și profesorul universitar Șerban Cioculescu a predat aici limba franceză în urmă cu peste trei decenii. Preocupările literare, articolele publicate în presa literară a vremii, cărțile de critică publicate erau motive de îndreptățită mîndrie pentru elevii liceului nostru. Apăruse tipărit studiul profesorului Cioculescu despre opera marelui nostru dramaturg I.L. Caragiale. Pentru noi era oarecum o enigmă cum profesorul nostru de franceză are asemenea indeletniciri. Tirziu, spre clasele superioare, am cunoscut mai de aproape activitatea publicistică a dascălului nostru care, alături de Pompiliu Constantinescu și Vladimir Streinu, consemna cu o regularitate aproape matematică tot ceea ce lumea scrisului dădea la iveală. Aceste trei virfuri ale criticii literare românești interbelice, neobosiți cercetători ai talentelor consacrate sau numai în stare embrionară, oameni de o vastă cultură, nu și-au precupețit eforturile, și-au rupt din timpul prețios pentru a împărtăși din uriașul lor volum de informații micilor lor școlari.

Preocuparea celor mai mulți dascăli de liceu nu se limita strict la cerințele procesului de învățămînt. Profesorul Cioculescu studia cu o pasiune demnă de invidiat nu numai capodoperele literaturii românești. Cercetător neobosit al literaturii franceze, ca și al literaturii universale, era o prezență activă și apreciată în presa literară. Activitatea acestor neobosiți dascăli, exemple de pasiune, dăruire și noblețe spirituală, ne insufla și nouă, desigur la scara înțelegerii noastre de atunci, elanul pentru o activitate perseverentă și sistematică. Ei ne-au învățat să iubim și să folosim biblioteca. Școala nu se limitează la manual și la notițele trecute-n grabă pe caiet. Școala nu se limitează la efortul care precede perioada lucrărilor scrise și nici măcar la acela din preajma ascultărilor orale. Școala este continuitate, dorință personală de îmbogățire a patrimoniului spiritual, muncă izvorită dintr-o necesitate sete de cunoaștere. Comorile spirituale nu se dezvăluie automat individului, nu se găsesc nici măcar de vânzare. Ele trebuie intens căutate și personal clădite, întreținute, mereu improspătate și completate. Din tezaurul spiritual al lumii, noi consumăm atît cît sintem capabili

să ne însușim singuri. Iată de ce activitatea dascălului constituie exemplul viu pe care elevul și-l alege prin adeziune sufletească, și nu prin repartizare aritmetică, impusă uneori de canoane artificiale create.

Intuiția tînrului e mai penetrantă uneori decît razele Roentgen. Elevul simte primul dacă profesorul său umple cele 50 de minute spre trecerea timpului și a trimestrului. Sau de abia le așteaptă ca prin filtrul unității de timp școlar să-și strecoare, în doze de vrăjitor, taine ale propriei discipline. Dascălul adevărat nu este un transmițător de manual, ci un spirit de investigație care adaugă permanent, de la oră la oră și de la generație la generație, roadele muncii personale.

Metoda de ascultare a profesorului Cioculescu era oarecum originală. La întrebările adresate fiecărui elev, de obicei zece la număr, însemna cu plus răspunsul bun, cu minus răspunsul necorespunzător și cu punct răspunsul mai puțin satisfăcător. Două puncte echivalau cu un plus. Nota finală coincidea cu numărul plusurilor. Era la mijloc poate nu numai o încercare de simplificare, cît poate mai mult o dorință de eliminare a arbitrarului și a subiectivismului în acordarea notelor.

Azi profesorul Cioculescu face parte din rîndul membrilor corespondenți ai Academiei R.S.R. și este șeful catedrei de literatură română de la Universitatea București. O vreme a fost directorul Bibliotecii Academiei. Citește mult, scrie și se ocupă cu aceeași dăruire de alte generații de tineri.

MARIN RĂDOI

LICEU — UNIVERSITATE

- Un concept educativ deschis
- Concursul de admitere solicită capacitatea de a raționa.
- Adâncirea unei conlucrări fructuoase

În relația aflată de mobilă: liceu de cultură generală — învățământ superior, un lucru apare cu tot mai multă pregnanță: ameliorarea structurii unei trepte de școlarizare sau tip de școală nu devine eficientă dacă nu se subsumează efortul, întreprins în acest scop, aceluia depus pe întregul subsansamblu școlar, dacă nu integrăm acțiunea respectivă într-o viziune unitară, elastică, de perspectivă. Liceul de cultură generală și învățământul superior sînt partenerii unui dialog. Ei sînt succesiv, unul beneficiarul plusurilor înregistrate de celălalt și factorul care va contribui la realizarea unei ameliorări în structura celuilalt. La acest dialog am invitat să participe: **prof. univ. Alexandru Popa**, profesor al Institutului politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej”; **prof. univ. Tiberiu Benedek**, prorector al Institutului de arhitectură „Ion Mincu”; **conf. univ. Ion Diaconescu**, prodecan al Facultății de limbă și literatură română — Universitatea București; **conf. univ. Constantin Vrejoiu**, prodecan al Facultății de fizică — Universitatea București; **prof. Elena Vasile**, directoarea Liceului „Zoia Kosmodemianskaia”-București; **prof. Dumitru Bărbulescu**, directorul Liceului nr. 24-București; **prof. Octavian Andreescu**, directorul Liceului „C. Dobrogeanu Gherea”-Ploiești; **prof. Cezar Buzățeanu**, de la același liceu și **prof. Minodora Burcin**, Liceul din Snagov-Ilfov.

— După cum știm cu toții, actualul sistem de pregătire a viitorilor candidați pentru învățământul superior reprezintă totodată și o formă inedită de colaborare liceu-instituție de învățământ superior. Pornind de aici, să încercăm să desprindem împreună atît aspecte care privesc modul de desfășurare a pregătirii pentru învățământul superior, cît și, în perspectivă, elemente de adîncire a conlucrării între liceu și institutele de învățământ superior.

Tiberiu Benedek: — Primele cursuri pregătitoare pentru admitere în învățământul superior în țara noastră au fost inițiate, în anul 1946, la Institutul de arhitectură din București, de către celula de partid de aici și urmăreau să faciliteze pătrunderea în acest institut — care părea rezervat unor anumite categorii sociale — și a fiilor de muncitori și țărani. Prin actualele cursuri de pregătire dorim să lărgim aria de recrutare a candidaților la arhitectură, pentru a cuprinde nu numai tineretul aparținînd unor familii care dispun de mijloacele de informare suplimentare.

Ion Diaconescu: — La Facultatea de limbă și literatură română am organizat pregătirea candidaților pentru examenul de admitere prin consultații în trei serii: limbă și literatură română; limbi române și secția de limbi germanice și slave. Candidații nu sînt puțini, numărul lor se ridică la aproximativ 1.000. Lucrăm, așadar, cu sălile pline.

Constantin Vrejoiu: — Facultatea de fizică asigură pregătirea unui număr de peste 100 de viitori candidați. Sistemul nostru de pregătire este conceput astfel: prelegeri care durează aproximativ 90', urmate de consultații, cărora li se rezervă același spațiu de timp.

Alexandru Popa: — Institutul politehnic a organizat pregătirea candidaților, separat pentru facultățile de metalurgie și chimie, și în comun pentru cei de la celelalte facultăți. Disciplinele la care am organizat consultațiile sînt matematică, fizică și chimie. Avem două modalități de a realiza pregătirea: lecții de sinteză, ținute pe grupuri de studenți, în amfiteatru, și seminarii, în săli în care profesorii noștri lucrează cu un număr de pînă la 30 de elevi.

Dumitru Bărbulescu: — Măsura luată în sine este bună, indiscutabil, dar are o valoare reală numai pentru o parte dintre viitorii candidați, anume pentru cei care locuiesc în centre universitare. Să nu pierdem din vedere că avem licee care funcționează în localități mai mici sau în mediul sătesc. E limpede că pe aceștia nu avem cum să-i aducem să participe la cursurile pregătitoare organizate în institutele de învățământ superior.

Minodora Burcin: — Și eu consider că este necesar să se ia mai mult în seamă situația elevului de liceu din mediul rural. Ce fac elevii noștri (Liceul din Snagov) care doresc să se prezinte la concurs la Institutul politehnic, A.S.E., Universitate? Se deplasează săptămînal în centrul universitar sau în centrul județean, unde se organizează cursurile care îi interesează.

Ion Diaconescu: — Este, într-adevăr, o problemă la care trebuie să reflectăm cu seriozitate. De altfel, e cunoscută și de noi, la Facultatea de limbă și literatură română. În 1971, din 170 de candidați din mediul rural, au intrat în facultate doar 7.

Constantin Vrejoiu: — Prin cursurile de pregătire a viitorilor candidați în învățământul superior — utile, desigur — noi înșine facem, fără voia noastră, o departajare **ante dies** a acestora. Fiindcă sînt favorizați cei pe care îi cuprindem în sistemul nostru de pregătire cu cadre universitare și defavorizați cei la care nu ajungem.

Tiberiu Benedek: — Împreună cu colegii noștri din Iași, Cluj și Timișoara, am împărțit teritoriul țării pe criteriul județelor deficitare în arhitectură, căutînd să cuprindem în raza fiecăreia dintre aceste institute, în mod prioritar, pe elevii proveniți de la liceele aparținînd acestor județe. În afară de cursurile de pregătire pe care le-am organizat la institut, în colaborare cu inspectoratele școlare județene din Teleorman, Ialomița, Tulcea și Olt și cu sprijinul filialelor Uniunii arhitecților, am organizat cursuri pregătitoare la Alexandria, Slobozia, Tulcea și Slatina. În plus, sprijinim cu material didactic și îndrumări de specialitate și alte două puncte de pregătire: Oradea și Brașov. Periodic, cadrele universitare din institutul nostru țin lecții la aceste cursuri — în medie fiecare cu un efectiv de 30 viitori candidați — și asigură asistența de specialitate colegilor lor din învățământul mediu.

Ion Diaconescu: — Sîntem preocupati de lărgirea ariei de cuprindere a viitorilor candidați la studenție pentru specialitățile pe care le pregătim noi. Trimitem profesorii la centrele organizate în orașele Giurgiu, Tîrgoviște, Alexandria, Ploiești, dar studenții noștri vin din întreaga țară. E limpede însă că nu putem cuprinde în sistemul nostru toate liceele din țară, pe toți candidații care doresc să urmeze o facultate. Și așa mai adăuga ceva: pregătirea pentru acest concurs a început să devină o sarcină mai mult a cadrelor didactice din învățământul superior decît a celor din liceu. Vreau să nu fiu înțeles greșit: noi facem acest lucru cu plăcere, sîntem doar interesați în mod deosebit, dar se ridică aici greutățile de care s-a amintit.

Octavian Andreescu: — După părerea noastră, pregătirea viitorilor candidați este indicat să se facă nu

de către cadrele didactice din învățământul superior, ci de către profesorii de liceu, bineînțeles, dintre cei mai buni, pe discipline, în localitățile respective.

Cezar Buzățeanu: — Eu aș propune ca pregătirea pentru concursul de admitere să se facă între 1-31 august, pe plan local, deci imediat după încheierea cursurilor liceale și a examenului de bacalaureat. Apoi, pînă la ținerea concursului, candidații ar studia individual și, eventual, s-ar mai relaxa.

Octavian Andreescu: — Profesorii de liceu pot fi ajutați altfel de colegii lor din învățământul superior. Liceele i-ar invita, în ultimul trimestru al clasei a XII-a, să țină în fața elevilor teme sintetice, să dea indicații bibliografice, să-i seminarizeze la anumite capitole importante din programa de concurs. În acest fel, i-ar acomoda cu examenul în perspectivă, iar profesorii de liceu ar câștiga ei înșiși în ce privește metodologia pregătirii elevilor lor, viitorii studenți.

Ion Diaconescu: — Sînt de părere că în toate liceele din țară avem profesori foarte bine pregătiți la toate disciplinele, cărora le putem încredința această formă de pregătire și cărora, probabil, în felul cum o realizăm acuma, le împușnăm prestigiul, suprapunîndu-ne lor în pregătirea pe care sînt chemați s-o dea elevilor lor. O soluție ar fi: data ținerii concursului ar putea avea loc în septembrie, concursul fiind precedat de o perioadă de pregătire specială.

Alexandru Popa: — Decalarea datei concursului de admitere trebuie privită și din unghiul de vedere al învățământului superior: aceasta ar însemna că pregătirea candidaților să se realizeze în timpul vacanței profesorilor din învățământul superior, ceea ce ar duce la încărcarea programului universitarilor, la sacrificarea vacanței acestora etc.

Minodora Burcin: — Învățământul de cultură generală urmărește cu precădere accentuarea aspectului formativ al procesului instructiv-educativ, în timp ce examenul de admitere în învățământul superior se referă la informația acumulată de candidat. Acest fapt dezavantajează îndeosebi pe absolvenții unui liceu cum este al nostru, „Dopajul informațional” al elevilor din liceele din marile centre creează, nu de puține ori, adevărate complexe absolvenților liceelor din celelalte localități.

Tiberiu Benedek: — În acest an, am trecut la o altă viziune, în a cărei lumină intenționăm să organizăm concursul de admitere în Institutul de arhitectură. Din experiența din trecut știm că probele de desen tehnic în concepția care exista atunci reclamau o adevărată calificare profesională a candidatului, calificare pe care n-o putea dobîndi decît în urma unei perioade îndelungi de pregătire cu un

Din discuția noastră, care e evident nu a putut epuiza toate aspectele, se conturează două lucruri importante: în primul rînd, viziunea asupra ceea ce trebuie să fie pregătirea unui absolvent; apoi, necesitatea unei corelări mai bune între eforturile profesorului de liceu și ale universitarilor, necesitatea unei concordanțe între preocupările și finalitățile liceului și ale învățământului superior.

Această conlucrare se va reflecta și în caracterul concursului de admitere în învățământul superior. Practica examenelor arată că nu este posibil să se elaboreze subiecte unice pentru facultățile cu același profil, fiecare instituție de învățământ superior avînd personalitatea sa distinctă. Ministerul Educației și Învățământului a atras însă atenția rectoratelor asupra necesității de a respecta cu strictețe programa disciplinelor din liceu în elaborarea subiectelor de examen.

NICOLAE SORIN
HRISTU CĂNDROVEANU

specialist. Același lucru apărea și la proba de desen liber, artistic. Este ușor de înțeles cîți, și mai ales care candidați, își puteau permite să plătească aceste meditații. Concursul nu se mai adresează în noua noastră concepție unor astfel de candidați; vom pune baza pe acele elemente care sînt aproape înnăscute: simțul proporțiilor, viziunea spațială etc. Altceva se observă însă în ce privește cunoștințele de desen tehnic ale liceenilor: foarte mulți participanți la aceste cursuri de pregătire n-au parcurs la vremea respectivă programa analitică la disciplina amintită. Cauzele le cunoaștem.

Alexandru Popa: — Problemele pe care le dăm la cursurile de pregătire la Institutul politehnic sînt în concordanță cu cerințele programelor liceale. Candidaților le formulăm probleme combinate care să le solicite raționamentul. De aceea, elevilor cărora în liceu nu li s-a dezvoltat suficient capacitatea de a raționa, aceste probleme li se par că depășesc cerințele programelor de liceu. Fenomenul se observă îndeosebi la acei candidați care au beneficiat de „dopajul” intelectual practicat de unele familii. Aceștia cunosc problemele care se dau la concurs, dar nu dau randament, deoarece s-a apelat doar la capacitatea lor de memorizare mecanică a unor situații posibile cu care se pot întîlni la un concurs de admitere.

Elena Vasile: — Din discuțiile pe care le-am avut cu elevele noastre, precum și dintr-un sondaj pe care profesoara de biologie a liceului nostru l-a făcut asistînd la anumite cursuri la Facultatea de medicină, am constatat că se poate vorbi de manifestarea a două tendințe: fie că se țin cursuri sub nivelul cunoștințelor pe care candidații le-au dobîndit în liceu (cursul de fizică de la Medicină), fie, dimpotrivă, se țin prelegeri la nivelul unor studenți din anul III. Așa este cazul cursului de Anatomie care se face la același Institut. Aici se mai observă și altceva care derutează candidații: un profesor a recomandat cursul de Anatomie de Ranga și Ezarcu, pentru ca la ora următoare un coleg al domniei sale să recomande candidaților cursul de anatomie al dr. Voiculescu, cu unele aprecieri minimalizatoare la adresa primului curs...

Dumitru Bărbulescu: — Sînt și cîteva aspecte de ordin organizatoric ce ar trebui să stea în atenția institutelor de învățământ superior care organizează cursuri de pregătire în incinta lor! Se observă o mare fluctuație a profesorilor de la o săptămîină la alta, ceea ce, credem, nu poate să nu se răsfrîngă negativ asupra pregătirii viitorilor candidați. Ar trebui pusă o oarecare ordine și în ce privește accesul candidaților la aceste cursuri pregătitoare. Să se elibereze o legitimație specială, pe baza căreia respectivul candidat să poată intra în institutul de învățământ superior respectiv.

PREGĂTIREA VIITORILOR PROFESORI ȘI INTEGRAREA LOR SOCIO-PROFESIONALĂ

În cele ce urmează ne vom referi la unele aspecte ale pregătirii în facultate a profesorilor de diferite specialități, încercând să arătăm în ce măsură această pregătire le asigură integrare corespunzătoare și promptă la locul de muncă. Pe baza opiniilor a 135 profesori din județul Timiș, care au absolvit facultatea în ultimii cinci ani, în diferite centre universitare din țară, vom încerca în final să venim cu unele sugestii care ar putea duce la ridicarea calitatii a pregătirii viitorilor profesori.

În condițiile realităților sociale de astăzi, mai mult ca oricând, fiecare profesor ajuns la locul de muncă trebuie să-și desfășoare activitatea în același timp în două direcții distincte: ca profesor în școală și ca propagandist activ al politicii partidului și statului nostru, făcându-și simțită prezența în organizarea și conducerea diferitelor forme ale muncii culturale de masă și obștești.

În școală, după cum se știe, profesorul trebuie să-și dirijeze eforturile spre realizarea sarcinilor ceute de cele trei funcții pe care le poate avea la un moment dat: profesor de o anumită specialitate, educator (fie că este sau nu diriginte), și comandant-instructor de pionieri, respectiv îndrumător U.T.C.

Așadar, activitatea la locul de muncă a profesorilor pretinde atât o integrare profesională, cât și o integrare în viața social-culturală și obștească a satului, a comunei sau orașului în care va lucra.

Este deja binecunoscut faptul că de obicei la terminarea facultății, absolvenții stăpinesc destul de temeinic cunoștințele de specialitate. Cu toate acestea, integrarea în activitatea didactică se face în general anevoios la majoritatea dintre ei. Fără a pierde din vedere complexitatea acestui proces, considerăm că principala cauză a realității existente o constituie insuficiența pregătire psihopedagogică a absolvenților.

În sprijinul acestei afirmații vin și rezultatele obținute de noi prin chestionarul aplicat. Astfel, la întrebarea dacă facultatea i-a pregătit suficient pentru profesiune în domeniul specialității, din punct de vedere psihologic și pedagogic, metodic și practic, pentru munca de comandant-instructor de pionieri, respectiv pentru funcția de îndrumător U.T.C., rezultatele sînt următoarele: 91,86% din cei chestionați consideră că, în general, pregătirea de specialitate asigurată în facultate este corespunzătoare, rămîind ca fiecare să și-o îmbogățească continuu.

În ceea ce privește pregătirea psihopedagogică primită în facultate abia 24,44% o consideră suficientă (majoritatea dintre aceștia sînt absolvenți ai I.P.3), subliniind că, deși au audiat un curs de pedagogie și un curs de psihologie, ele au avut mai ales un caracter teoretic.

Pregătirea practică și metodică este considerată ca satisfăcătoare de 66,66% dintre subiecți, subliniind pozitiv faptul că activitatea în cadrul cursului de metodică se încheie printr-un examen riguros. (De anul trecut nu se mai dă nici un examen la metodică; cel mult un colocviu). Cei alți subiecți (33,34%) consideră că și această pregătire poate fi îmbunătățită, făcînd propuneri importante în acest sens.

Situația se prezintă și mai deficitară în ceea ce privește pregătirea absolvenților pentru activitatea de comandant-instructor de pionieri sau pentru cea de îndrumător U.T.C. Astfel, 23,70% dintre subiecți consideră că au fost insuficient pregătiți în această direcție, iar 76,30% apreciază că n-au fost pregătiți de loc, întîmpinînd la început greutăți însemnate în realizarea sarcinilor. În același fel se prezintă lucrurile în ceea ce privește pregătirea viitorilor profesori pentru munca cultural-educativă de masă: 35,48% consideră că au fost insuficient pregătiți (sînt acei absolvenți ai I.P. 3 care au făcut un curs în acest sens și acei care au activat în diferite formații studentești), iar restul de 64,52% apreciază că o asemenea pregătire a fost inexistentă în facultate.

Situația prezentată mai sus credem că este creată. În primul rînd, de însăși structura planurilor de învățămînt ale facultăților, atît în ceea ce privește

ponderea disciplinelor care asigură pregătirea viitorilor profesori ca „profesioniști ai educației” (psihologia, pedagogia, metodică și practica pedagogică), cît și locul lor în tabloul general al disciplinelor repartizate pe cei patru ani de studii.

Astfel, cu toate că din acest an universitar, o dată cu înființarea seminarului pedagogic, s-a introdus la anii I un curs de psihologie generală și de psihologia copilului (pentru facultățile de 4 ani) de un singur semestru, la cele mai multe facultăți fără seminar, considerăm că situația nu este rezolvată. Aceasta cu atît mai mult cu cît în cele mai multe cazuri încheierea activității studenților la acest curs se face cel mult printr-o lucrare de control, fără examen sau colocviu. În aceeași situație se găsește și cursul de metodică, numai că acesta se predă în anul III. Singurul curs avantajat într-un anumit fel este cel de pedagogie generală prevăzut pentru toate facultățile, egalat pe două semestre în anul III, cu seminar de un semestru și cu examen. Pentru practica pedagogică sînt rezervate ultimele două semestre — anul IV —, timp insuficient pentru a-l familiariza pe student cu toate aspectele muncii concrete pe care urmează să o desfășoare în școală și pentru susținerea minimului de lecții obligatorii.

Situația s-a îmbunătățit simțitor în ultimul timp în ceea ce privește pregătirea studenților în vederea activității cultural-educative de masă, pe care o vor desfășura odată ajunși la locul de muncă. Aceasta datorită unui număr însemnat de cursuri și seminarii de științe sociale, nou apărute în planurile de învățămînt: sociologie, etică, ateism ș.a. Cu toată îmbunătățirea intervenită, și sub acest aspect pregătirea studenților poate fi completată.

În chestionarul amintit am cerut subiecților să facă și unele propuneri privind îmbunătățirea pregătirii în facultate a viitorilor profesori. Analiza lor ne permite să desprindem cîteva concluzii importante de care este necesar să ținem seama în activitatea noastră:

— În pregătirea viitorilor profesori să fie avute în vedere toate funcțiile sociale cu care el va fi investit la locul de muncă: specialist într-un anumit domeniu, educator, comandant-instructor de pionieri sau îndrumător U.T.C., activist al muncii cultural-educative de masă ș.a.

— Să se realizeze legarea mai strînsă a pregătirii teoretice a studenților cu activitatea practică, cu viața, în special cu activitatea școlară, sub toate aspectele.

— Să se asigure creșterea ponderii pregătirii psihopedagogice și metodice a viitorilor profesori, condiție indispensabilă integrării prompte la locul de muncă.

Pornind de la cele arătate de profesorii investigați, țînînd seama de condițiile concrete de activitate ale studenților, facem următoarele propuneri privind pregătirea în facultate a viitorilor profesori:

1. În anii I și II accentul să cadă pe disciplinele care îl înarmează pe student cu cunoștințe de specialitate și pe unele discipline sociale. În ultimul semestru din anul II să se facă un curs: „Munca cultural-educativă de masă”, prin care studenții să fie familiarizați cu sarcinile ce le revin în acest sens. Tot din acest semestru, studenții să fie obligați să activeze într-unul din cercurile cultural-artistice organizate pe facultate sau la Casa de cultură a studenților, în funcție de aptitudini și preferințe. La terminarea studiilor să li se acorde fiecărui absolvent o apreciere în acest sens, cu care să se prezinte la locul de muncă.

2. Începînd cu anul III, accentul să cadă pe pregătirea psihopedagogică a studenților. Astfel, să fie menținut cursul de pedagogie generală, în ambele semestre (cu seminar și examen la sfîrșit de an), și să se aducă în sem. I (an III) cursul de psihologie din anul I (susținem acest lucru deoarece pînă să efectueze practică pedagogică, unde au nevoie de

psihologie, studenții vor uita toate cunoștințele). Acest curs să fie neapărat însoțit de cel puțin 1 oră de seminar săptămînal. În sem. II din anul III să se efectueze o practică în școli de o zi pe săptămîină, în care să se realizeze: inițierea concretă a studenților în metodologia studierii elevilor și a problemelor orientării școlare și profesionale, întocmirea unei caracterizări psihopedagogice, asistențe la lecții model, la ore de dirigenție, practică la activitățile pionieresti și U.T.C., participări la consiliile pedagogice etc. Deci, o practică la psihologie și o practică pedagogică demonstrativă. Nota la psihologie să fie dată după încheierea acestei perioade de practică, țînînd seama și de activitatea studentului în seminarile din sem. I. (În acest fel nu mai este necesar examenul obișnuit.)

Tot în sem. II din anul III să se predea și cursul de metodică (fără seminar), care să se finalizeze neapărat prin examen.

În anul IV, pe întreg sem. I, să se organizeze practică pedagogică de o zi pe săptămîină, destinată lecțiilor de probă ale studenților. Practica pedagogică să se încheie în sem. II după prima lună a acestui semestru, timp în care s-a efectuat o practică pedagogică continuă, cu suspendarea activităților la toate celelalte discipline. Pentru această etapă ar putea fi desemnate ca școli de bază și unele unități din mediul rural. În cadrul practicii continue (cu care urmează să se încheie deci pregătirea psihopedagogică), studenții întocmesc fișa psihopedagogică a unui elev și caracterizarea lui, avînd posibilitate să-l studieze în situații multiple. De asemenea, ei reușesc să predea mai multe lecții, pot cunoaște mai îndeaproape activitatea dirigintelui, a comandantului-instructor, a directorului; într-un cuvînt, participînd la toate acțiunile zilnice în mod activ, studenții cunosc mai bine aspectele muncii care li așteaptă. Această însemnează, bineînțeles, scurțarea perioadei de adaptare în procesul integrării lor profesionale. Pentru studenții institutelor de 3 ani, pregătirea să se facă tot în sensul celor de mai sus, începînd însă cu un an mai devreme (din anul II).

Integrarea în orice profesiune nu presupune însă numai cunoașterea conținutului acelei profesiuni. Ea pretinde în mod necesar și prezența interesului și dragostei pentru profesiunea aleasă, factori care mobilizează puternic individul la activitate. Dezvoltarea interesului și a dragostei față de profesiunea didactică la studenți se realizează în facultate în mod nemijlocit prin disciplinele psihopedagogice și prin practica în școli. Acestea îi ajută pe studenți să surprindă particularitățile materialului uman atît de complex cu care vor lucra și subtilitățile mecanismului de modelare conștientă a lui.

Este oare firesc ca numai disciplinele amintite să concure la trezirea interesului și dragostei pentru profesiunea aleasă de studenții noștri, viitori profesori? Bineînțeles că nu. Un aport însemnat în acest sens își aduc și multe din cadrele care predau disciplinele de specialitate.

Din discuțiile pe care le susținem cu studenții rezultă de multe ori că unele cadre didactice de la catedrele de specialitate le subliniază mereu faptul că ei trebuie să devină specialiști înainte de toate. O asemenea optică este desigur greșită. În acest mod, nu numai că nu li se dezvoltă studenților interesul și dragostea pentru profesiunea aleasă, dar sînt și derutați în legătură cu ceea ce se așteaptă de la ei, ceea ce trebuie să devină ei. Unii dintre studenți înțeleg acest lucru abia după ce ajung la catedră.

Am prezentat acest din urmă aspect pentru a sublinia necesitatea unității de influență și acțiune a tuturor cadrelor didactice în pregătirea viitorilor profesori. Această pregătire trebuie făcută permanent din perspectiva profesiunii de viitor educator.

Astfel, dezvoltarea interesului și dragostei pentru profesiunea didactică trebuie să constituie un obiectiv esențial al muncii educative desfășurate de toate cadrele didactice din universități și institute pedagogice.

P. PETROMAN
PETRE RADU
D. VINILESCU

În vederea orientării tinerilor spre munca productivă, la Școala generală nr. 18 din Sibiu a fost organizată o întîlnire a elevilor din clasa a VIII-a cu un grup de muncitori fruntași (strungari, sculteri, frezori) de la uzina „Independența”. Muncitorii au împărtășit elevilor din experiența lor, le-au vorbit despre frumusețea și satisfacțiile pe care le oferă munca din întreprindere, au răspuns la întrebări. Întîlnirea a avut caracterul unei „radiografii” a vieții uzinei. Astfel de confruntări sînt deosebit de importante, acum, cînd un nou contingent de absolvenți ai clasei a VIII-a își caută drumul în viață. (N. SMARANDACHE).

În cadrul acțiunilor desfășurate în cinstea marii sărbători a organizației revoluționare a tineretului din patria noastră, recent, la clubul Uzinelor Republica din Capitală, a avut loc o călduroasă și emoționantă întîlnire între școlarii, pionierii și uteciștii de la Școala generală de 10 ani nr. 67 și scriitorul Al. Mitru. La sfîrșitul întîlnirii, desfășurată cu tradiționalul ceremonial pionieresc, scriitorului i s-a acordat titlul de „pionier de onoare” al Organizației pionierilor din școala amintită, înminindu-i-se cravata de pionier. (I.B.)

La Școala generală nr. 2 din Moreni, județul Dimbovița, a fost creat un atelier-școală cu secțiile: electrotehnică, lăcătușărie, tipărire, croitorie și meșteșug, care a adus pînă în prezent un beneficiu de peste 2.000 lei. S-au amenajat, de asemenea, o sală de sport, un muzeu etnografic și un cabinet de matematică. O contribuție deosebită la aceste realizări au adus întreprinderile de reparat utilaj electric, care patronază școala, cadrele didactice, părinții și elevii care au prestat peste 4.000 de ore de muncă patriotică, și au îmbogățit inventarul școlii cu obiecte în valoare de 60.000 lei (PETRE IONESCU).

Joi, 6 aprilie, la Tîrgoviște s-au desfășurat lucrările fazei județene a Simpozionului național „Educarea elevilor pentru munca productivă”. Simpozionul s-a desfășurat în patru secții: „Rolul și locul muncii productive în pregătirea și educarea elevilor”, „Sisteme, metode și procedee de instruire în atelierele școlare. Rolul maestrului instructor în pregătirea productivă a elevilor”, „Sisteme, metode și procedee de instruire a elevilor pentru munca productivă în agricultură”, „Aportul organizației sindicale la mobilizarea cadrelor didactice în vederea perfecționării continue a organizației și desfășurării activității tehnico-productive a elevilor”. În cadrul simpozionului au fost prezentate 21 de comunicări și referate, rod al dezbaterilor care s-au purtat în fiecare școală în prima fază a simpozionului.

Organizată sub auspiciile Inspectoratului școlar al județului Maramureș și ale Liceului pedagogic din Sighetul Marmăției, întîlnirea dintre elevii anilor V și absolvenții din ultima promoție, astăzi învățători, a intrat pe linia unei tradiții.

Aflată la a doua ediție, consfătuirea s-a desfășurat în prezența organelor județene și municipale de partid și de stat, cadre didactice din școală, învățători pensionari, colectivul de inspectori. Întîlnirea a avut un caracter de lucru, semnificînd o sferă largă de preocupări. S-a acordat atenție modului în care tinerele cadre didactice se adaptează specificului muncii în școlile unde au fost repartizate. Tot odată, elevii anului V s-au informat asupra viitoarei lor profesiuni primind răspunsuri utile, izvorite din experiența celor ce activează nemijlocit în procesul de învățămînt. (GHEORGHE ARDELEAN).

Amfiteatrul „Spiru Harel” al Universității din București a găzduit recent o prestigioasă manifestare științifică internațională. În cadrul seminarului de matematici aplicate, condus de academicianul Nicolae Teodorescu, renumiți oameni de știință din Franța și-au expus punctele lor de vedere cu privire la domeniile în care își desfășoară activitatea. Georges Cullmann, profesor la Universitatea și la Institutul politehnic din Paris, directorul de studii al Centrului internațional de cercetări operaționale (C.I.R.O.) a efectuat un „tur de orizont critic în domeniul cercetării operaționale”, iar inginerul Yves Leroy, directorul cursurilor de perfecționare a analiștilor (C.N.S.T. — C.I.I.) a conferențiat despre „Construcția programelor în informatică”.

Asistența, a manifestat un deosebit interes pentru expunerile prezentate, angajînd un rodnic dialog cu conferențiarul asupra problemelor de mare actualitate științifică și vastă aplicativitate practică din domeniul informaticii, teoriei și calculului operațional. (H. LEREA)

DIMENSIUNILE CREATIVITĂȚII

Programa de matematică a fost îmbunătățită an de an. O grijă deosebită a manifestat Ministerul Educației și Învățământului pentru primele contingente de copii de 6 ani, procedând la simplificarea programei și adecvarea ei la particularitățile de vîrstă. În cadrul acestei operații însă nu s-a avut în vedere întregul sistem de cunoștințe matematice pe care trebuie să le asimileze copiii din clasele I-IV. Materia care s-a redus de la clasa I s-a transferat la clasa a II-a, care apare acum foarte aglomerată. De aceea, se impune o revizuire a programei în sensul egalizării mai judicioase a materiei pe clase și nu numai pe segmentul claselor I-IV, ci pe întregul sistem al predării matematicii în școală (clasele I-XII). Este necesar ca în ea să se manifeste preocupări mai accentuate pentru latura formativă a învățămîntului matematicii, nu numai în recomandările de ordin metodic din Introducere, ci și în conținutul ei.

Manualele de aritmetică pentru clasele I-IV mai conțin unele neconcordanțe față de programă. Este adevărat că în acest an școlar se folosesc manuale noi la clasele a II-a și a IV-a, mult îmbunătățite față de cele precedente. Există însă o inerție vădită în ceea ce privește progresul pe care ar trebui să-l facă manualele noastre, inerție care cred că se datorează lipsei de receptivitate la criticile ce li s-au adus. De exemplu, manualul de aritmetică pentru clasa I, elaborat în 1956, poartă de 15 ani pe coperta lui numele aceluiași autor. Rău este faptul că, deși s-au sesizat lipsurile manualului, unele chiar grave (ex. lipsa totală de gradare a primelor probleme compuse pe care le rezolvă copiii de clasa I, pag. 90, ed. 1971), manualul n-a suferit în decurs de 15 ani decât mici modificări.

Menționăm, în primul rînd, lipsa de unitate și continuitate. Fiecare manual este produsul unui sau a doi autori diferiți, care au consultat programa, dar nu s-au consultat între ei. De aceea, nivelele manualelor diferă,

apar unele repetări sau chiar anticlipări. Astfel, întîlnim în manualul de clasa a III-a unele probleme grele, de genul problemelor tipice, al căror loc este de fapt în clasa a IV-a. Considerăm că procedeul folosit de Ministerul Educației și Învățămîntului de a îmbunătăți în etape diferite manualul de aritmetică pentru o clasă sau alta este depășit. Ar trebui îmbunătățit întregul sistem de elaborare a acestor manuale, prin luarea lor în discuție în ansamblu și în viziunea de sistem a predării matematicii. Lăsînd ca elaborarea fiecărui manual să fie încredințată unui sau a doi autori, se impune ca toți autorii celor patru manuale să constituie un colectiv, care să răspundă solidar de întregul sistem.

De asemenea, cred că trebuie depășită metodologia „empirică” de îmbunătățire a manualelor prin discuții purtate de specialiști, care-și aduc observațiile, nu pe baza unui studiu științific, ci mai mult pe bază de observații mai mult sau mai puțin sistematice. Elaborarea unui nou manual, sau îmbunătățirea unui existent trebuie să fie rodul unei cercetări interdisciplinare la care să contribuie pedagogul, metodicianul, învățătorul, sociologul, medicul școlar. Autorii propriu-ziși ai manualului ar urma să facă sinteza unei asemenea cercetări interdisciplinare.

Manualele de aritmetică pentru clasele I-IV cuprind un volum suficient, unele chiar un volum mare, de exerciții.

Lipsește însă grija pentru selecționarea și pentru gradarea acestora. Pentru unele adevăruri elementare pe care elevii le înțeleg ușor, manualele cuprind un număr mare de exerciții care nu solicită un grad diferențiat de efort mental. Aproape lipsesc exercițiile cu funcție de problemă. Nu se observă preocuparea de a selecționa și grada problemele în așa mod, încît rezolvarea lor să antreneze gîndirea elevilor la un efort tot mai mare, să le dezvolte gîndirea creatoare.

Așadar, manualele de aritmetică

pentru clasele I-IV, cuprind un bogat material informativ, dar neglijează latura formativă a educației matematice. Aceasta duce la o concepție eronată despre scopul învățării matematicii, concepție pe care o întîlnim la unii elevi și chiar în rîndurile învățătorilor și anume aceea a învățării matematicii ca scop în sine. Actualele manuale de aritmetică, bogat informative, sîrac formative nu lasă învățătorului prea mult loc de creativitate. De aceea, întîlnim învățători care se angajează să rezolve cu copiii toate exercițiile și problemele din manual, în stricta ordine în care acesta le prezintă.

Manualul ar trebui să ofere modele de probleme, de exerciții, modele atît prin selecționarea și gradarea lor, cît și prin modul de prezentare — care să stimuleze creativitatea învățătorului și a elevilor.

Necesitatea unei bogate informări a devenit o datorie de cetățean, pe care educatorul, — cetățean între cetățeni — o simte ca cerință vitală a profesiei. Dar în afară de această informare, el are sarcina să înglobeze produsele științei în activitatea sa, atît în ceea ce privește conținutul științei pe care o predă, cît și metodologia muncii sale educative. Pe fondul acestei obligații de a promova noul apar însă unele dificultăți în munca învățătorilor. Ce să aleagă din toate experiențele, de regulă reușite, pe care autorii respectivi le prezintă ca lucrări noi? Cine face omologarea „noului”, dînd dezlegare ca o anumită modalitate să se poată aplica acum, mîine, sau niciodată? Nimeni. Nu există un for care să trieze „noul” și să-l dea în „producție”. Noul acesta, creat de fiecare, trebuie încadrat totuși în niște limite. Aprecierea acestor limite proprii fiecărei perioade trebuie să revină unui organ oficial al Ministerului Educației și Învățămîntului. Pînă în momentul de față, referitor la predarea matematicii la clasele I-IV, au apărut atîtea noutăți, încît învățătorii nu mai știu dacă din sistemul tradițional mai este ceva bun, nu știu ce trebuie pus în loc din noutățile apărute. Informările de specialitate, ca și toate formele de perfecționare, li ajută în bună măsură. Dar, se simte nevoia unei publicații, a unui caiet metodic pentru învățători care să generalizeze, să popularizeze și să oficializeze experiența înaintată. „Metodica predării aritmeticii în școala generală de 8 ani” (ed. 1965), ca și „Metodica aritmeticii pentru liceele pedagogice” sînt depășite în mare măsură. De altfel, în ritmul rapid de dezvoltare a științei și tehnicii, o metodică riscă să fie depășită chiar în perioada în care se găsește sub tipar. Numai o publicație periodică a învățătorilor și pentru învățători ar putea rezolva problema informării și oficializării noului în ritmul dezvoltării vieții. Altfel, noul ajunge la „beneficiar” cînd deja nu mai este nou.

N. OPRESCU

SEMICENTENAR

(Urmare din pagina 1)

ale întregii națiuni, învăță și muncește cu hărnicia, priceperea, elanul și dăruirea care-i sînt caracteristice, pentru edificarea noii societăți, pentru progresul și civilizația țării. Pentru noi constituie o legitimă mîndrie, dar și un insuficient imbold, cuvintele rostite de către revarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, de la tribuna celui de-al IX-lea Congres al Uniunii Tineretului Comunist, prin care aprecia că „în tot ceea ce s-a înfăptuit în acești ani sînt încorporate și energia, priceperea și hărnicia tinerei generații, care, împreună cu întregul popor, n-a preocupat nimic pentru traducerea în viață a mărețului program elaborat de Partidul Comunist Român.”

Desigur, transformările înnoitoare, de o amploare fără precedent care au avut loc în țara noastră au exercitat o înrîurire puternică și asupra, și mai ales asupra, tineretului și a condițiilor sale în societate. Ca urmare a lărgirii și perfecționării sistemului de învățămînt a condițiilor create prin grija partidului și a statului, tinerii își însușesc cu cerințele cele mai noi ale științei și tehnicii, culturii și artei, încă în perioada procesului de instrucție școlară și universitară, care în epoca actuală este mai îndelungată și din ce în ce mai profundă și mai temeinică.

De o însemnătate deosebită pentru munca și viața organizațiilor de tineret, ca și pentru întreaga noastră societate, sînt documentele de partid cu privire la îmbunătățirea activității politico-educative, lucrările Plenarei din noiembrie a C.C. al P.C.R. care au elaborat un amplu program de dezvoltare a conștiinței socialiste.

Potrivit exigențelor formulate în planul propriu de măsuri adoptat de Plenara comună a C.C. al U.T.C. și Consiliului U.A.S.R., organizațiile U.T.C. au în fața lor sarcini de mare răspundere pentru dezvoltarea conștiinței socialiste a tinerilor, pentru cultivarea în rîndurile lor a idealului comunist de muncă și viață, a spiritului muncitoresc, a normelor eticii și echității socialiste.

Caracterizînd în ansamblu procesul de perfecționare a activității U.T.C. din ultimii ani se poate afirma că esența sa constă în lărgirea atribuțiilor și competențelor și îmbunătățirea structurilor și mijloacelor de acțiune, avînd drept scop fundamental creșterea participării tinerilor la viața de organizație și, implicit, la întreaga viață economică, socială, politică și cultural-artistică.

În același timp, apare ca deosebit de semnificativă preocuparea partidului și a statului de a oferi tinerilor o astfel de educație care să le permită stăpînirea principiilor acțiunii social-economice și politice eficiente și a organizării optime a relațiilor interindividuale în toate colectivele de muncă, o instrucție școlară — strîns legată cu practica productivă — în care să dobîndească și experiența și deprinderile necesare aplicării și valorificării rapide a informațiilor și potențelor creative acumulate.

Înțelegînd rolul ce-i revine în societate, importanța atribuțiilor și răspunderilor cu care a fost investită de către partid, Uniunea Tineretului Comunist își sporește eforturile pentru a contribui mai eficient la mobilizarea tuturor tinerilor muncitori, țărani, elevi și studenți, români, maghiari, germani și de alte naționalități pentru cunoașterea, însușirea și înfăptuirea politicii interne și internaționale a partidului, pentru educarea lor în spiritul nobililor idealuri ale socialismului și comunismului, al înalțelor trăsături moral-politice, promovate de partidul comunistilor, pentru formarea unei atitudini militante și combaterea intransigentă de pe pozițiile concepției materialist-dialectice despre lume, societate și gîndire, a concepțiilor retrograde, reacționare.

Tinăra generație a țării, puternic ancorată în viața social-politică, doarește și este hotărîtă să contribuie cu capacitatea și forța, cu elanul și entuziasmul său, la perfecționarea orînduirii socialiste, la făurirea conștiință a viitorului propriului său popor, a propriei națiuni, la asigurarea unui climat de pace, prietenie și bună înțelegere între popoarele lumii.

Cursuri de informare științifică pentru profesorii de matematică

Societatea de științe matematice din R.S.R. organizează și în acest an între 17 iulie—5 august cursuri de informare științifică pentru profesorii de matematică din învățămîntul general și licee la Predeal, Călimănești, Piatra Neamț, Suceava, Breaza. Prelegerile vor fi ținute de academicieni, cadre didactice din învățămîntul universitar, cercetători și cadre didactice din învățămîntul mediu.

Cursurile de la Predeal au caracter de perfecționare pentru profesorii care nu au urmat astfel de forme și se vor termina cu un seminar recapitulativ, după care cursanții vor primi adeverințe de absolvire.

Cursurile de la Suceava vor fi organizate în colaborare cu Institutul de matematică al Academiei și va fi compus din două părți: un curs de structuri algebrice pentru profesorii de liceu și unul adresat ca-

drelor universitare și cercetătorilor.

Cursul de la Breaza, condus de acad. Gr. C. Moisil, se axează pe introducerea matematicii moderne la diferite specialități ca limbi străine, filozofie etc.

La Călimănești, cursurile se vor adresa profesorilor de matematică din școlile generale.

Înscrierile se pot face prin filialele județene ale S.S.M., unde se găsesc formularele respective. Formularele de înscriere trebuie să aibă avizul filialei respective și al inspectoratului școlar județean pentru certificarea datelor menționate în cerere. Cererile de înscriere vor fi înaintate prin filialele respective pînă la 1 mai a.c. Cursanții vor fi cazați și vor lua masa la internatele și cantinele liceelor din localitățile respective; costul mesei va fi suportat de cursanți, S.S.M. asigurînd numai transport pe C.F.R.

Un portret pe săptămîină

Pasiunea pentru matematică, perseverența și autoexigența constituie pentru profesoara STELIANA LUNGU, de la Liceul „Nicolae Bălcescu” din Cluj, norme de conduită profesională.

activității economice, politice și culturale.

Creșterea rolului conducător al P.C.R. în actuala etapă a făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate.

Unitatea dintre național și internațional în politica Partidului Comunist Român.

9. NAȚIUNEA ȘI RELATIILE NAȚIONALE ÎN SOCIALISM

Trăsăturile națiunii socialiste. Contribuția P.C.R. la îmbogățirea teoriei marxist-leniniste despre națiunea socialistă și rolul ei.

Rezolvarea problemei naționale. Politica P.C.R. de dezvoltare a frației și de asigurare a deplinei egalități în drepturi a tuturor cetățenilor fără deosebire de naționalitate.

Patriotismul socialist și internaționalismul proletar.

10. CULTURA SPIRITUALĂ ÎN SOCIALISM

Trăsăturile culturii spirituale socialiste. Rolul ideologiei marxist-leniniste în dezvoltarea culturii socialiste. Caracterul militant și revoluționar al culturii socialiste.

Valorificarea moștenirii culturale. Creația originală. Schimbul de valori spirituale cu alte popoare.

Politica P.C.R. de perfecționare multilaterală a învățământului, de dezvoltare a științei, de stimulare a literaturii, artei, a vieții culturale artistice. Preocuparea pentru pregătirea multilaterală a tinerei generații.

11. CONȘTIINȚA SOCIALISTA

Trăsăturile conștiinței socialiste. Rolul acesteia în actuala etapă de dezvoltare a societății noastre. Programul P.C.R. de îmbunătățire a activității politico-ideologice, de educare marxist-leninistă a membrilor de partid, a tuturor oamenilor muncii.

Educarea ateistă a maselor. Cultivarea atitudinii socialiste față de muncă și avutul obștesc, a spiritului de echitate și dreptate socială.

Rolul școlii în promovarea idealurilor socialismului, în educarea comunistă, revoluționară a tinerei generații.

12. POLITICA EXTERNĂ A REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

Principiile politicii externe a R.S. România. Politica partidului și statului de dezvoltare a relațiilor de alianță, prietenie și colaborare multilaterală cu toate țările socialiste. Raporturile dintre România și statele cu alte orînduiri sociale. Colaborarea cu țările în curs de dezvoltare.

Poziția P.C.R. și R.S. România în principalele probleme internaționale ale lumii contemporane; rolul statelor mici și mijlocii pe arena internațională; dezvoltarea relațiilor de cooperare între state; slăbirea încordării internaționale; dezarmarea; securitatea europeană; lichidarea focarelor de război și încordare existente în lume.

Bibliografie

K. MARX — FR. ENGELS: — Manifestul Partidului Comunist, în K. Marx și Fr. Engels, Opere, vol. 4, E.P., Buc., 1958.

K. MARX: — Capitalul, vol. I, Ed. 1960, Așa-numita acumulare primitivă. Sistemul colonial, p. 744 — 755.

K. MARX: — Critica programului de la Gotha, în K. Marx și Fr. Engels, Opere, vol. 19, E.P., Buc. 1964.

K. MARX: — Manuscristele economico-filozofice din 1844, în K. Marx — Fr. Engels: Scrieri din tinerețe, E.P., Buc., p. 549 — 561.

K. MARX: — Scrisoare către Weydemayer, în K. Marx și Fr. Engels, Opere alese în două volume, vol. II, E.P., Buc., 1967, p. 424 — 425.

FR. ENGELS: — Dezvoltarea socialismului, de la utopie la știință, în K. Marx și Fr. Engels, Opere, vol. 19, E.P., Buc., 1964.

FR. ENGELS: — Principiile comunismului, în K. Marx și Fr. Engels, Opere, vol. 4, E.P., Buc., 1968.

FR. ENGELS: — Anti-Dühring, Secțiunea a III-a. Socialism Ed. 1953 sau 1966.

FR. ENGELS: — Introducere la lucrarea lui K. Marx „Luptele de clasă în Franța, 1848 — 1850”, în K. Marx, Fr. Engels, Opere, vol. 22, E.P., 1965, p. 505 — 523.

V.I. LENIN: — Sîngismul, boala copilăriei comunismului, în Opere, vol. 31, E.S.P.L.P., Buc., 1956.

V.I. LENIN: — Note critice în problema națională, în Opere complete, vol. 24, E.P., Buc., 1962.

V.I. LENIN: — Statul și revoluția, în Opere complete, vol. 33, Buc., Cap. I, II și V.

*** — Constituția R. S. România, E.P., Buc. 1969.

*** — Rezoluția Congresului al X-lea al P.C.R.; E.P.; Buc. 1969, broșură.

*** — Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. din 3 — 5 noiembrie 1971, Scînteia 8960 din 6. XI. 1971.

N. CEAUȘESCU: — Raport la cel de al X-lea Congres al Partidului Comunist Român, E.P., 1969.

N. CEAUȘESCU: — Semicentenarul glorios al Partidului Comunist Român, Expunere la adunarea solemnă din Capitală, 7 mai 1971, E.P., 1971.

N. CEAUȘESCU: — Rolul conducător al partidului în etapa dezvoltării construcției socialismului, E.P., 1967.

N. CEAUȘESCU: — Propuneri de măsuri pentru îmbunătățirea activității politico-ideologice, de educare marxist-leninistă a membrilor de partid, a tuturor oamenilor muncii, 6 iulie 1971 Expunere la Consfătuirea de lucru a activului de partid din domeniul ideologiei și al activității politice și cultural-educative, 9 iulie 1971, Ed. Politică, 1971.

N. CEAUȘESCU: — Expunere cu privire la Programul P.C.R. pentru îmbunătățirea activității ideologice, ridicarea nivelului general al cunoaș-

terii și educația socialistă a maselor, pentru așezarea relațiilor din societatea noastră pe baza principiilor eticii și echității socialiste și comuniste, 3 noiembrie 1971, E.P. 1971.

N. CEAUȘESCU: — Cuvîntare la Plenara C.C. al P.C.R. din 10 — 11 februarie 1971, E.P., 1971.

N. CEAUȘESCU: — Cuvîntare la întîlnirea cu oamenii de artă și cultură — 10 februarie 1971, E.P., 1971.

N. CEAUȘESCU: — Cuvîntare la Consfătuirea privind activitatea de comerț exterior, 5 febr. 1971, Ed. politică, 1971.

N. CEAUȘESCU: — Expuneri la Plenara Consiliului oamenilor muncii de naționalitate germană, 19 februarie 1971, Ed. politică, 1971.

N. CEAUȘESCU: — Cuvîntare la Congresul Ununii Generale a Sindicatelor din România, 23 martie 1971; E.P.

N. CEAUȘESCU: — Cuvîntare la Plenara Consiliului oamenilor muncii de naționalitate maghiară, 12 martie 1971, Ed. Politică, 1971.

N. CEAUȘESCU: — Cuvîntare la Congresul al IX-lea al U.T.C., 18 februarie 1971, Ed. politică, 1971.

N. CEAUȘESCU: — Expunere cu privire la îmbunătățirea organizării, planificării și conducerii agriculturii. Ședința de lucru a C.C. al P.C.R., 23 nov. 1970, E.P. 1970.

N. CEAUȘESCU: — Cuvîntare la Plenara C.C. al P.C.R. din 8 — 9 iulie 1970, E.P., 1970.

N. CEAUȘESCU: — Cuvîntarea la Sesunea Jubiliară a Adunării Generale a O.N.U., 19 oct. 1970, E.P., 1970.

N. CEAUȘESCU: — Raport la Conferința Națională a P.C.R., decembrie, 1967, Ed. politică 1967.

N. CEAUȘESCU: — P.C.R., continuator al luptei revoluționare și democratice a poporului român, al tradițiilor mișcării muncitorești și socialiste din România, Ed. politică, 1966.

N. CEAUȘESCU: — Cuvîntare la prima Conferință pe țară a secretarilor comitetelor de partid și a președinților consiliilor populare comunale, 23 dec., 1971, E.P., 1971.

N. CEAUȘESCU: — Cuvîntare la mitingul consacrat deschiderii anului de învățămînt universitar, 1. oct. 1971,

N. CEAUȘESCU: — Cuvîntare la Consfătuirea partidelor comuniste și muncitorești de la Moscova, 1969, Ed. politică, 1969.

N. CEAUȘESCU: — Cuvîntare la Congresul al II-lea al Ununii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție, E.P., 1972.

N. CEAUȘESCU: — Cuvîntare la Conferința pe țară a cadrelor de conducere din întreprinderi și centrele industriale și de construcții, E.P., 1972.

Notă:

Se vor studia articolele din Revista „Lupta de clasă” 1970 — 1971, cu privire la temele din program.

Științe sociale

CARACTERUL EDUCATIV al lecției de istorie

Sînt obiecte de studiu care, prin cuantumul de cunoștințe transmise elevului, îi asigură acestuia posibilitatea să-și dezvolte aptitudinile, premisă esențială pentru alegerea meseriei, a profesiei. Fizica, chimia, științele naturale conectează la marea rezervor al științei mințile fragede, pregătindu-le atât pentru însușirea viitoare a unei profesii, cât și pentru angajarea în marea aventură care este continuarea explorărilor în domeniul înfinit al cunoașterii.

Dar, alături de obiectele mai sau mai puțin care au rostul să le dezvolte aptitudinile, elevii mai fac cunoștință cu obiecte al căror rol este de a le educa sentimentele, de a ajuta la orientarea acestor sentimente care să contribuie la formarea conștiinței viitorului membru al societății socialiste.

Dintre obiectele care încorporează numărul cel mai mare de elemente necesare acestui scop, istoria nu se pare a se afla în primele rînduri. Este vorba de apăsătoare știință istorică în general, dar practic nu este interesantă de dată această istoria noastră, istoria clasei muncitoare, a Partidului Comunist Român.

Cunoașterea istoriei este, mai întâi, pentru orice tînr, un mijloc de a se orienta în viața socială. Nu există tînr care să nu aibă nevoie de această orientare. Ea poate fi făcută de alții, dar vine un timp cînd tînrul simte nevoia să judece relațiile sociale în cadrul cărora își începe viața, cu propria lui minte. Istoria este unul dintre factorii informaționali care îi oferă materialul necesar elaborării judecății proprii. Pe ce își poate întemeia această judecată tînrul, dacă nu cunoaște ce a fost mai înainte, de unde vin și care a fost evoluția relațiilor sociale în care el se află angajat? Lecția de istorie a României moderne, a mișcării muncitorești, a Partidului Comunist Român, oferă o cheie sigură descoperirii realității prezente de care orice tînr are atîta nevoie. Și este important ca această cunoaștere să se realizeze nu numai pe baza contactului spontan cu ambianța socială, ci

și pe un temel mai profund, științific.

Dar cunoașterea trecutului istoric, al vieții și activității generațiilor precedente este pentru fiecare generație și o necesitate spirituală, sufletească, morală. Orice carte de istorie, mai ales dacă este scrisă cu competență și talent, trezește în mintea cititorului un interes legitim pentru viața înaintașilor săi. În sfîrșit, cunoașterea istoriei este un mijloc de perfecționare a propriei existențe a individului.

Istoria, contrar unor păreri determinate de o istoriografie realizată în chip documentaristic, este o uriașă colecție de experiențe umane. Spre deosebire de literatura beletristică, literatura istorică oferă experiențe adevărate și, nu începe îndolulă, că o bogată cunoaștere a acestei experiențe se traduce, de regulă, și printr-o bună pregătire a tînrului pentru propria lui existență.

Dacă cunoașterea istoriei prezintă o asemenea însemnătate pentru existența individuală, este ușor de presupus ce însemnătate capătă ea pentru existența colectivă. Istoria a fost un instrument redutabil de antrenare a conștiinței publice în vederea atingerii obiectivelor pe care și le-a propus la un moment dat societatea, a realizării progresului general, în special în timpurile moderne, cînd, prin mijlocul tiparului, cartea de istorie a ajuns în mințile a numeroși cititori.

Revoluția de la 1848 în Țările Române a fost generată de cauze social-economice și politice profunde, dar ea a avut un ferment deosebit de viu în descoperirea trecutului glorios al poporului. Bălcescu a exprimat într-o frază memorabilă rolul cunoașterii istoriei pentru deșteptarea conștiințelor: „Deschid sfînta carte unde se află înscrisă gloria României, ca să pun dinaintea fiilor ei cîteva pagini din viața eroică a părinților lor... Moștenitori ai drepturilor pentru păstrarea cărora părinții noștri s-au luptat atîta în veacurile trecute, fie ca aducerea amînte a acelor timpuri eroice să deștepte în noi simțămîntul do-

rinței ce avem de a păstra și de a mări pentru viitorime această prețioasă moștenire!”

Pe acest fundament spiritual, exprimat atît de vibrant de Bălcescu, s-au desfășurat marile cuceriri ale poporului nostru la mijlocul veacului trecut, care au marcat crearea statului român modern.

Obiectivele revoluționarilor pașoptiști au rămas deziderate importante pe care avea să le preia și să le dea un conținut mai înalt noua forță propulsoare a societății, clasa muncitoare. Socialiștii au fost moștenitorii și continuatorii spirituali ai revoluției de la 1848. Obiectivele luptei lor vizau relațiile social-economice care reclamau o urgență schimbare. Dacă paginile de istorie consacrate luptei pentru dreptul de viață națională a poporului nostru sînt cunoscute pentru caracterul lor educativ, este necesar ca și paginile de istorie consacrate luptei pentru eliberarea socială a maselor largi ale poporului să îmbrace același caracter educativ, cel puțin în aceeași măsură.

O problemă majoră din punctul de vedere al convingerii elevului asupra însemnătății luptei clasei muncitoare o reprezintă modul cum se explică rolul istoric al proletariatului, clasa socială care în societatea modernă este principala producătoare. În țara noastră procesul de afirmare a proletariatului pe arena vieții social-politice, a început încă din a doua jumătate a veacului trecut, a culminat cu cucerirea puterii politice în anul revoluției democrat-populare, după 23 August 1944.

În a doua jumătate a veacului trecut, cînd, o dată cu apariția și dezvoltarea clasei muncitoare, s-a declanșat și lupta pentru transformări social-economice, societatea românească oferea un tablou semnificativ, prin frămîntările sociale care îl marcau cu regularitate și zguduitor, pentru existența maselor largi de muncitori și țărani. Adevărul, atît de simplu și evident, că factorul principal al oricărei societăți este producătorul de bunuri materiale era escamotat prin fel de fel de mijloace de înșelare a oamenilor. Acest adevăr simplu a fost afirmat, propagat și demonstrat de socialiștii români, purtătorii de cuvînt ai progresului, încă de la sfîrșitul veacului trecut. Ei au denunțat relațiile economice care generau profunde inegalități sociale, au arătat parazitismul moșierimii, o restrînsă categorie socială din punct de vedere numeric, dar foarte puternică din punct de vedere economic, social și politic. Cît de instructiv ar fi pentru noile generații de școlari să găsească în cărțile de istorie, o dată cu descrierile stărilor de lucruri, figurile de luptători pentru dreptate socială, socialiști, muncitori educați în spiritul principiilor

N. COPOIU

(Continuare în pag. a II-a)

(Urmare din pag. 1)

socialismului științific, care din dragoste pentru popor și-au închinat întreaga lor viață luptei pentru cucerirea inegalităților sociale!

Istoria beneficiază de ajutorul prețios al literaturii beletristice care oferă exemple numeroase pentru ilustrarea cât mai sugestivă a unei structuri sociale ce se cerea cu stringență a fi schimbată. Formarea convingerilor la tinăra generație cu privire la justetea luptei clasei muncitoare din România, sub conducerea partidului și pentru o nouă orfinduire socială, poate fi asigurată printr-o prezentare completă a realităților istorice. Dacă lupta împotriva unui asupritor străin, din afara țării, este ușor de priceput de elevi, lupta împotriva asupritorului din propria țară solicită o informație și o argumen-

tare mai bogată și mai convingătoare. Istoriografia noastră este, din păcate, încă săracă în domeniul creării unor povestiri istorice din epoca modernă și contemporană a României pentru a ajuta tinăra generație să înțeleagă procesele istorice într-un chip mai puțin abstract decât îl oferă manualele științifice. Alături, de pildă, de portretul eroinei Ecaterina Teodoroiu, care a fost realizată în mai multe lucrări accesibile, trebuie să se ofere elevilor pentru lectură pagini despre lupta dusă de clasa muncitoare, de socialiști, împotriva ocupanților în timpul primului război mondial, căci, după cum se știe, în teritoriul ocupat, forța principală de rezistență a reprezentat-o clasa muncitoare.

Sînt și mai numeroase exemplele care pot fi date din istoria luptelor revoluționare după crearea Partidului Comunist Român care ilustrează patriotismul, dragostea

pentru popor a comuniștilor, reieșite în special în anul celui de-al doilea război mondial, în lupta pentru victoria insurecției naționale, în timpul războiului antihitlerist.

În ultimii ani a apărut în țara noastră o bogată literatură istorică consacrată luptei revoluționare a clasei muncitoare. În colecția „Evocări” se publică biografiile ale militanților de frunte ai clasei noastre muncitoare, volume din care profesorii de istorie pot recomanda elevilor atît fragmente din studiu, cît și texte cu caracter antologic pe care le cuprind unele dintre aceste evocări.

Există, așadar, în momentul de față, premise sigure pentru a îmbogăți conținutul educativ al lecției de istorie prin apelul direct la cunoașterea cît mai bogată a trecutului de luptă a clasei noastre muncitoare, a poporului român.

Consultație pentru profesorii care predau Educația cetățenească

Organele judecătorești și organele procuraturii

Dacă marea majoritate a cetățenilor țării noastre înțeleg că trebuie să respecte legile, mai sînt cazuri în care unii le încalcă, rîvnesc la avutul obștesc sau la cel particular, nu țin seama de normele de conviețuire socială, se sustrag îndatoririlor cetățenești, nesocotesc pe cei cu care intră în diferite relații etc. Există situații în care cetățenii apelează la lege pentru rezolvarea unor cauze civile: litigii de muncă, partaje, succesiuni, vânzare-cumpărare, divorțuri, reconstituiri de acte etc. Toate aceste activități nu sînt lăsate la voia întâmplării, soluționarea lor fiind încredințată unor organe competente, organele judecătorești și organele procuraturii, care, în sistemul organelor statului nostru socialist, au un rol și atribuții bine determinate, atît prin legea de bază a țării — Constituția — cît și prin legi specifice de organizare.

Articolul 94 din Constituția R.S.R. (Buletinul Oficial nr. 34 din 16 martie 1969) precizează că:

„În Republica Socialistă România justiția se desfășoară potrivit legii...” De altfel, întreg titlul VI al Constituției noastre este consacrat în exclusivitate organelor judecătorești, activității justiției. Actualele prevederi ale acestui capitol reprezintă chintesența acumulărilor calitative ale reorganizării justiției noastre în decursul timpului.

În completare, legea nr. 58 din 26 decembrie 1968 pentru organizarea judecătorească subliniază în art. 1 că:

„În Republica Socialistă România, Justiția se desfășoară prin instanțele judecătorești”, stabilind și sarcinile ce revin acestor instanțe, realizarea lor efectuîndu-se conform articolului 2 din aceeași lege care prevede: a. „judecarea pricinilor civile”; b. „judecarea pricinilor penale”; c. „judecarea oricăror alte pricini date în competența lor”. „În cazurile determinate prin lege, instanțele judecătorești exercită controlul asupra hotărîrilor organelor administrative sau obștești cu activitate jurisdicțională”.

Instanțele judecătorești sînt: judecătoriile care funcționează în orașe sau comune mai mari, avînd o competență teritorială bine determinată. Într-un județ,

funcționează în medie cîte 3—4 judecătorii. În Capitală, funcționează un număr de opt judecătorii de sector. Numărul judecătorilor din toată țara este, în prezent, de 100. Judecătoria este unitatea de bază — de fond — cum se spune în termenii juridici, și soluționează în primă instanță cele mai multe cauze. Prin excepție, judecătoria judecă în forma definitivă unele cauze care în prealabil s-au soluționat de către Comisiile de judecată, sau unele contestații.

— **tribunalele** județene și tribunalele municipiului București au competență teritorială așa cum le arată și numele, pe raza unui județ (și respectiv a Capitalei) avînd sediul în cel mai mare oraș al județului. Tribunalele funcționează în principal ca instanțe de recurs, iar pentru unele cauze — puține la număr (crimă de omor, decădere din puterea părintească, anularea căsătoriei, acțiuni patrimoniale peste 50 000 lei etc.) — ca instanță de fond.

— **tribunalele militare** de mari unități și tribunalele militare teritoriale funcționează, așa cum le arată și numele, pe lîngă unele unități militare mari sau avînd o rază de competență teritorială pe mai multe județe.

Atît tribunalele județene, cît și cele teritoriale militare au cîte una sau mai multe secții (civile și penale).

— **Tribunalul Suprem**, așa cum prevede art. 97 din Constituție „...exercită controlul general asupra activității de judecată a tuturor tribunalelor și judecătorilor”. Membrii Tribunalului Suprem sînt aleși de Marea Adunare Națională pe toată durata legislaturii acestora. Pentru activitatea sa, Tribunalul Suprem răspunde în fața Marii Adunări Naționale, iar între sesiuni, față de Consiliul de Stat.

În raport cu natura cauzei, stadiul în care se judecă — fond sau recurs — și de gradul instanței, judecarea cauzelor se face de un singur judecător, de un complet format dintr-un judecător și doi asesori populari, de un complet format din 2 sau mai mulți judecători.

Judecătorii și asesorii populari, după cum reiese din

(continuare în pag. a III-a)

O dezbatere fructuoasă

În primele două zile de vacanță, câteva sute de profesori de diverse specialități din Capitală, s-au întâlnit în sala de festivități a liceului „Nicolae Bălcescu” pentru o foarte interesantă dezbatere pe o temă de mare și stringentă actualitate: contribuția școlii la educația ideologico-politică a elevilor. Organizată din inițiativa Inspectoratului școlar al municipiului București și a Casei corpului didactic, dezbaterea a abordat o problemă vastă care s-a axat în special pe modul în care diversele obiecte pot contribui la educarea ideologico-politică a elevilor, la formarea unei concepții ateist-științifice, la pregătirea lor pentru viață. Desfășurate pe secțiile: științe sociale, istorie, limba și literatura română, geografie, matematică, fizică chimie, biologie și limbi străine, discuțiile au putut cuprinde o gamă largă de aspecte, o problemă complexă legată atât de aspecte concrete, metodologice ale predării, cât și de unele care vizează direcții generale ale dezvoltării învățămîntului.

Demne de semnalat în această privință sînt cîteva din intervențiile din cadrul secției științe sociale: „Contribuția profesorului de științe sociale la cunoașterea de către elevi a realităților din lumea capitalistă și la educarea lor în spiritul unei atitudini critice față de ideologia capitalistă” — autor conf. dr. N.S. Stănescu — „Cultivarea la elevi a unor calități moral-cetățenești prin folosirea experienței lor în activitatea practică” — prof. Eleonora Orban — „Contribuția profesorului de științe sociale la educația ateistă materialist-științifică a elevilor” — prof. Fany Mîciu — „Valențele formative ale lecțiilor de filozofie” — prof. Ion Enache. La secția de istorie s-au remarcat expunerile: „Funcția de activist politic a profesorului de istorie” — prof. Gh. Smarandache — „Valențele formative ale educației ateiste, materialist-științifice în învățămîntul de cultură generală” — conf. univ. Asănăchescu, și altele.

M. R.

PE SCURT

● De curînd un grup de 40 de profesori de științe sociale din școlile județului Mehedinți au făcut o vizită unor colegi din Capitală. Scopul vizitei a fost realizarea unui schimb de experiență pe problema organizării și funcționării cabinetelor de științe sociale, a catedrelor respective, precum și a organizării și predării lecției.

● Rețeaua Arhivelor statului a achiziționat în ultima perioadă numeroase documente deosebit de utile pentru cercetarea istorică contemporană. Astfel, filiala Arhivelor Statului din Turnu Severin a intrat în păstrarea unor documente referitoare la mișcarea revoluționară condusă de Tudor Vladimirescu și altele privind anul revoluționar 1848. Filiala din Arad a achiziționat o bogată corespondență privind lupta tinerilor din județul Arad împotriva fascismului, iar cea din Cluj a intrat în posesia unor documente privind luptele împotriva hileștilor pe Valea Arieșului.

PROGRAMA DE SOCIALISM ȘTIINȚIFIC pentru examenul de definitivare în învățămînt

1. EPOCA CONTEMPORANĂ

Procese fundamentale ale trecerii omenirii de la capitalism la socialism. Dinamica raportului de forțe în evoluția istorică contemporană: schimbarea raportului de forțe în favoarea forțelor antiimperialiste, revoluționare, socialiste. Analiza acestui raport în documentele P.C.R.

Revoluția științifică și tehnică și influența ei asupra dezvoltării sociale și politice contemporane.

2. FORȚELE REVOLUȚIONARE. MISCĂRILE DEMOCRATICE ȘI PROGRESISTE CONTEMPORANE.

Clasa muncitoare — principala forță revoluționară a epocii contemporane. Dezvoltarea mișcării muncitorești și comuniste internaționale; principiile relațiilor dintre partidele comuniste; activitatea P.C.R. pentru întărirea unității mișcării comuniste. Rolul mișcărilor de eliberare națională în cadrul forțelor revoluționare contemporane.

Rolul mișcărilor democratice, progresiste și antiimperialiste ale țării noastre, intelectualității, tineretului, femeilor și altor categorii sociale în făurirea istoriei contemporane. Politică activă a P.C.R. pentru coeziunea întregului front antiimperialist.

3. SOCIETATEA CAPITALISTĂ

Dialectica dezvoltării societății capitaliste. Structura socială în capitalism.

Relațiile politice în capitalism. Statul capitalist.

Democrația burgheză.

Rolul istoric și sarcinile partidului revoluționar al clasei muncitoare în societatea capitalistă.

Națiunea și relațiile naționale în capitalism.

Cultura spirituală în societatea capitalistă.

4. MISCĂRILE DE ELIBERARE NAȚIONALĂ

Prăbușirea sistemului colonial al imperialismului și însemnătatea sa istorică. Caracterul și forțele motrice ale revoluțiilor de eliberare națională. Lupta noulor state independente împotriva imperialismului și neocolonialismului.

Relațiile politice. Statul și națiunea în țările în curs de dezvoltare.

5. REVOLUȚIA SOCIALISTĂ

Revoluția socialistă, calea trecerii omenirii de la capitalism la socialism.

Rolul partidului comunist în pregătirea și desfășurarea revoluției socialiste. Generalul și particularul în revoluțiile socialiste.

Revoluția populară în România.

Caracterul creator al politicii Partidului Comunist Român de înfăptuire a revoluției în țara noastră.

6. DIALECTICA FAURIRII ȘI DEZVOLTĂRII SOCIETĂȚII SOCIALISTE

Procesul istoric al formării și dezvoltării societății socialiste.

General și particular în făurirea și dezvoltarea societății socialiste. Direcția dezvoltării societății socialiste.

Societatea socialistă multilateral dezvoltată. Programul P.C.R. de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate.

Structura socială, clasele și grupurile sociale în socialism, creșterea rolului conducător al clasei muncitoare în societate.

Unitatea socialistă a poporului. Frontul unității socialiste și rolul său social-politic.

7. RELAȚII POLITICE ȘI PUTEAREA DE STAT ÎN SOCIALISM

Statul socialist, instrumentul principal al construirii socialismului. Documentele P.C.R. despre funcțiile statului socialist și evoluția lor.

Suveranitatea, atribut inalienabil al statului socialist. Perfecționarea formelor și metodelor de organizare și funcționare a statului nostru socialist. Conținutul, instituțiile și mecanismul democrației socialiste. Politică P.C.R. de dezvoltare și perfecționare a democrației socialiste.

8. PARTIDUL COMUNIST ROMÂN — FORȚA CONDUCĂTOARE ÎN SOCIETATEA NOĂSTRĂ SOCIALISTĂ

Specificul înfăptuirii de către P.C.R. a rolului său conducător în domeniul

(continuare în pag. a VIII-a)

Consultație pentru profesorii
care urmează învățămîntul ideologic

DETERMINISMUL SOCIAL

Determinismul social ca determinism praxiologic, al acțiunii și comportării umane (individuale și colective), cu caracter proiectiv este inseparabil legat de problema cunoașterii, valorizării și dirijării conștiente, programate a proceselor sociale, înainte de toate, a celor economice. Epoca noastră, marcată prin complicarea crescîndă a activităților umane, a corelațiilor și interdependențelor lor, (legice, necesare, funcționale, cauzative, condiționale, reglatoare etc.) și prin antrenarea acestor activități în ritmuri tot mai accelerate de desfășurare, impune prevenirea tot mai eficace a efectelor nocive ale spontaneității și factorilor întîmplători cu acțiune imprevizibilă. Dezideratul major al gîndirii și acțiunii sociale contemporane constă nu atît în cunoașterea și stăpînirea de sine, ca în epocile precedente, cît în cunoașterea și orientarea acțiunilor și aspirațiilor colectivităților de oameni în asigurarea unei perspective în desfășurarea lor, în edificarea conștientă a condițiilor de viață a acestor colectivități.

Înfăptuirea acestui deziderat impune stabilirea raportului dintre obiectiv și subiectiv, spontan și conștient în activitatea umană, precum și a relației dintre elementul general și particular, necesar și liber al comportamentului individual și colectiv. De stabilirea acestor raporturi depinde pregătirea celor mai propice condiții ale unei activități conștiente, libere, a maselor și conducătorilor, facilitarea unor decizii cît mai adecvate cu cerințele determinismului și progresului social, înfăptuirea de acțiuni social-economice cît mai eficiente.

În socialism și comunism, masele se ridică, pentru prima dată în istorie, la un nivel superior de cunoaștere și valorizare a necesității, a legilor obiective ale acțiunii și dezvoltării sociale și își orientează activitatea în spiritul imperativelor acestor legi și a aprecierilor și opțiunilor făcute din perspectiva unor interese, aspirații, a unei table de valori specifice. Masele reușesc să dirijeze, cu tot mai mare succes, aceste legi, în direcția obținerii unor efecte voite. Ele își făuresc astfel, în mod conștient, liber, propriul lor destin. Determinismul social, în societatea socialistă și comunistă, acționează prin mijlocirea conducerii și dirijării programate de către partidul comunist a activității oamenilor atît la nivelul întregului sistem social, cît și a diversilor lui componenți (economic, politic, suprastructural, cultural etc.). Acest fapt sporește considerabil și în măsură tot mai mare ponderea caracterului organizat al acțiunilor oamenilor, finalizarea acestora în concordanță cu opțiunile și scopurile pe care și le-au propus în mod rațional. Stabilind, îndeosebi pe calea indicatorilor de plan, obiectivele acțiunilor diferitelor colectivități, partidul comunist și statul socialist limitează în măsură crescîndă posibilitatea unor acțiuni arbitrare și cu efecte imprevizibile, nedorite, previne tot mai eficient manifestările de subiectivism și spontaneitate în efectuarea opțiunilor și a deciziilor în orice sferă de activitate. Partidul comunist și statul socialist consideră ca o îndatorire primordială a lor asigurarea conducerii în spirit

științific a activității organizate a națiunii în întregul ei, și a fiecărui colectiv în parte. Organele superioare ale partidului insistă asupra îndatoririi fiecărui om cu funcție de răspundere din aparatul de partid și de stat, a fiecărui comunist în parte, de a-și însuși cu temelnică știința conducerii și organizării sociale, adevătat imperativelor edificării societății socialiste multilaterale dezvoltate. Aceasta permite totodată formarea unei atitudini creatoare față de sarcinile generale ale edificării socialiste și comuniste.

Ținînd seama de faptul că generalul se realizează și se confirmă prin particular, că partidul comunist trebuie să cunoască realitățile concrete ale țării în care își desfășoară activitatea și să acționeze în concordanță cu cerințele lor, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta că „Socialismul și comunismul, care se edifică în condiții istorice concrete extrem de diverse, nu se pot înfăptui pe baza unui patent universal, pe baza unei licențe unice, cum se întîmplă, de pildă, în tehnică“.

Conducerea activității sociale implică precizarea unor opțiuni și luarea de decizii optime, precum și **predicția** sau **prognoza** destinată să asigure perspectiva viitoare în realizarea obiectivelor (scopurilor) activității umane. Prognoza permite adecvarea actului de conducere socială la cerințele determinismului social. Prognoza și decizia luată pe temeiul ei asigură o activitate și o conducere în cunoștință de cauză. Prognoza permite optimizarea activității sociale, alegerea posibilității sau șanseii celei mai probabile, conferă activității un sens și orientare rațională în perspectivă: ea asigură programarea, planificarea activității, înainte de toate a celei economice. Așa, de exemplu, planul economic de stat, prin sistemul său de indicatori, ierarhizează prioritățile în dezvoltarea ramurilor economice, stabilește interdependențele și ritmurile dezvoltării echilibrate a economiei. El constituie, prin aceasta, un cadru previzibil și proiectat al activității umane în socialism. Este cunoscută preocuparea majoră a partidului nostru pentru elaborarea prognozelor dezvoltării social-economice a României, care se situează printre țările cele mai animate de responsabilitatea legitimă pentru prospectarea rațională, și studierea sistematică, pe termen lung, a viitorului. Sint pe cale de elaborare prognoze privind dezvoltarea economică-socială a României în perioada 1976—1990, iar în privința unor ramuri de activitate pînă în anul 2000. Prospectarea viitorului, a evoluției celei mai probabile a activităților umane, devine, din iluzie și utopie în trecutul istoric cu dezvoltarea accentuat spontană, o componentă esențială a conducerii societății, a politicii de stat; futurologia, parte a științei previzionale, capătă o valoare operațională și practică incontestabilă. Prognoza sau prospectarea rațională se întemeiază pe cunoașterea felului în care se articulează și organizează activitățile colectivităților umane, a legilor obiective ale acestor articulări și organizări, a conșperii științifice materialist-dialectice și istorice a sensului istoriei.

(urmare din pag. a II-a)

art. 101 din Constituție, sînt aleși în sesiune de Consiliul popular județean, sau Consiliul popular al municipiului București.

În activitatea de judecată, judecătorii și asesorii populari „sînt independenți și se supun numai legii”... (art. 104 din Constituție).

Ședințele de judecată sînt publice, cu excepția unor cazuri prevăzute de lege. Procedura de judecată se face în limba română, iar persoanelor de altă naționalitate li se asigură prin traducător posibilitatea de a lua cunoștință de actele dosarului și de a se apăra, în limba maternă.

Titlul VII din Constituția R.S.R. este destinat exclusiv organelor procuraturii, și, în legătură cu activitatea acestora, art. 105 arată că: „Procuratura Republicii Socialiste România exercită supravegherea activității organelor de urmărire penală și a organelor de executare a pedepselor și veghează, în condițiile legii, la respectarea legalității, apărarea orînduirii socialiste, a drepturilor și intereselor legitime ale organizațiilor socialiste, ale celorlalte persoane juridice, precum și ale cetățenilor”.

Organele procuraturii sînt :

— procuraturile locale, care funcționează în orașe sau comune mai mari, cu o competență teritorială determinată, aceeași ca a judecătorilor. Pe raza municipiului București funcționează 8 procuraturi locale de sector.

— procuraturile județene și a municipiului București, care au competență teritorială pe întregul județ unde se află și respectiv pe raza municipiului București.

— procuraturile militare cu competența pe mai multe județe.

— Procuratura Generală — organ suprem al conducerii unităților de procuratură care fi sînt subordonate ierarhic.

Procurorul general este ales de Marea Adunare Națională (pe durata legislaturii acestuia) față de care răspunde pentru activitatea procuraturii, iar în intervalul dintre sesiuni, în fața Consiliului de Stat.

În activitatea sa, procurorul general este ajutat de un colegiu din care fac parte adjuncții acestuia și alte persoane ce dețin funcții de răspundere în conducerea organelor procuraturii.

Procurorii sînt numiți de procurorul general, cu excepția procurorilor șefi de județe și al municipiului București care sînt aleși și revocați de Consiliul popular județean și respectiv al municipiului București.

În ambele legi de organizare, se menționează ca pentru deținerea funcției de judecător sau procuror, cel

în cauză, în afară de cetățenia română, capacitate de exercițiu și studii superioare de drept, trebuie să nu fi fost condamnat și să se bucure de o reputație neștirbită.

De asemenea, în ambele funcții, legea prevede un termen de stagiu de doi ani.

În activitatea lor, instanțele de judecată și unitățile de procuratură sînt deservite și de personal auxiliar.

Prin H.C.M. nr. 175 din 9 mai 1970 s-a hotărît ca judecătorii, procurorii, asesorii populari și grefierul care participă la ședințele de judecată, să poarte în mod obligatoriu în timpul ședințelor o ținută vestimentară specială, denumită în mod curent robă.

Trebuie menționat faptul că organele procuraturii și justiției sînt organe de realizare a puterii de stat, putere care în Republica Socialistă România aparține poporului, liber și stăpîn pe soarta sa (art. 2 din Constituție).

Cunoașterea activității și organizării organelor judecătorești ai organelor procuraturii, parte intrinsecă a cunoașterii Constituției țării noastre, constituie o premisă elementară a educației cetățenești. Nu întîmplător, în art. 39 din Constituție se arată că :

„Fiecare cetățean al Republicii Socialiste România este dator să respecte Constituția și legile, să apere proprietatea socialistă, să contribuie la întărirea și dezvoltarea orînduirii socialiste”.

Această îndatorire fundamentală a cetățeanului de mîine trebuie sădită în mod temeinic în concepția de viață — în formare — a elevului de astăzi pentru ca educația primită să constituie o garanție a viitorului în care manifestările de frustrare, de înavuțire necuvenită, de nerespectare a normelor de conviețuire socială, să se reducă din ce în ce, paralel cu creșterea rolului opiniei publice față de asemenea manifestări.

LUCIAN BELCEA

BIBLIOGRAFIE

— Constituția R.S.R., publicată în Buletinul Oficial nr. 34 din 16 martie 1969.

— Legea nr. 58 din 26 decembrie 1968, publicată în Buletinul Oficial nr. 169/1968, pentru organizarea judecătorească.

— Legea nr. 60 din 26 decembrie 1968, publicată în Buletinul Oficial nr. 169/1968 pentru organizarea și funcționarea Procuraturii Republicii Socialiste România.

(— Elemente de Educație Cetățenească de I. Ceterchi ș.a., Editura didactică și pedagogică București, 1969.)

— Manual de drept — de conf. dr. Nic. D. Ghimpa ș.a. Editura didactică și pedagogică, București 1969.

Secție în Cabinetul de științe sociale al Școlii generale „Dimitru Petrescu” din București.

Consultație pentru profesorii
care predau Economia politică

TEORIA CONVERGENȚEI

— încercare de a mistifica realitatea —

Într-o epocă de intense mutații, ca cea pe care o trăim, ideologii burghezi încearcă „să se adapteze” timpului, să privească, dacă se poate spune așa, într-un chip nou dezvoltarea și perspectivele societății omenestii, căutând, cu mijloace mai rafinate, să aperse orînduirea capitalistă.

Termenul de „convergență” a fost preluat de ideologii burghezi din domeniul științelor exacte, unde, de pildă în biologie, semnifică apariția la unele organisme din specii diferite a unor asemănări în structura corpului sau a funcțiilor determinate nu de originea lor comună, ci de adaptarea lor la condiții de viață relativ identice. Prin analogie, în teoria burgheză a convergenței se preconizează evoluția spre un astfel de sistem, care estompînd contrastele ar constitui, chipurile, o sinteză a capitalismului și socialismului, o îmbinare a avantajelor celor două orînduiri.

În diferitele lucrări ale teoreticienilor burghezi, teoria convergenței este strîns legată, într-o bună măsură, împletită chiar, cu alte teorii contemporane („teoria stadiilor” lui W. W. Rostow, teoria „societății industriale” etc.). Acest lucru nu înseamnă că ele trebuie asimilate.

În delimitarea conținutului teoriei convergenței de celelalte teorii se are în vedere nu atît prezența analogiei, ci, mai ales persistența și derivata creșterii ei. Accentul în teoria convergenței cade, în principal, pe acumularea progresivă a analogiei al cărui revers îl constituie atenuarea treptată a elementelor specifice; mai mult decît atît, pe depășirea analogiei, într-un sens, după cum vom vedea, mistificator. Preținsa lichidare a deosebirilor dintre socialism și capitalism este apreciată ca fiind rezultanta unui proces de modulație în ambele sensuri. Și înainte unui economiști burghezi propovăduiau, de exemplu, o evoluție „necapitalistă” a economiei capitaliste, dar aceasta nu implica încă teoria convergenței. Adepții ai acesteia din urmă pot fi considerați doar aceia care atribuie ambelor societăți o evoluție convergentă; socialismul „împrumută și asimilează” treptat caracteristici proprii capitalismului, dar și orînduirea capitalistă trece prin transformări „structurale”. Incepe „să se asemene și convertească” tot mai mult cu societatea socialistă. De asemenea, se apreciază că tendința finală a unei astfel de evoluții o constituie înlînirea într-un punct, osmoza celor două sisteme, transformarea lor într-un sistem încă nebulos prezentat drept o „societate hibridă” sau o „nouă societate în gestație”. Această societate ar urma să fie, pretînd ei, nici capitalistă, în sensul urmării exclusive a profitului, și nici socialistă, deși ar exista „elemente de certă socializare”.

Pot fi delimitate două variante ale teoriei convergenței celor două sisteme: a) cea economică, ai cărei reprezentanți mai de seamă sînt Walter S. Buckingham, Jan Tinbergen și John K. Galbraith; b) cea sociologică reprezentată, mai ales de Raymond Aron și Pitirim Sorokin. Varianta sociologică atribuie convergenței o sferă care cuprinde nu numai economia, ci toate laturile social-economice și politice.

În ciuda falsității ei, teoria convergenței pornește de la anumite fapte brute amorfe, existente în mod real. Susținătorii ei găsesc în realitatea obiectivă actuală unele fenomene, tendințe și procese de supra-

față pe care încearcă să le folosească pentru eșafodajul lor teoretic. Concepția convergenței reprezintă o reflectare transformată, denaturată, conștient sau nu, potrivit intereselor clasei burgheze a unor realități ce nu mai pot fi negate și care confirmă în mod strălucit predicția științifică a clasicilor marxism-leninismului cu privire la inevitabilitatea trecerii societății de la capitalism la socialism.

Într-o formă sau alta, reprezentanții teoriei convergenței sînt unanimi în aprecierea că apropierea celor două sisteme este generată de „marele imperator”, progresul tehnic. Evident, cuceririle revoluției tehnico-științifice aduc o serie de modificări în fluxul tehnologic, în structura de ramură și de subramură a producției, în formele de organizare a întreprinderilor și cele ale sistemului informațional. Dar aceste mutații oricît de „similare” ar fi în de dezvoltarea tehnico-economică a unei țări și nu de natura social-economică a acesteia. Nu se poate identifica dezvoltarea tehnicii cu dezvoltarea socială și nici tehnica cu relațiile de producție. La progresul tehnic, ca unul din factorii convergenței, se referă economiștii și sociologii burghezi: J. Tinbergen, P. Wyles, R. Aron, P. Sorokin, A. Feldman, M. Moor, H. Guilton etc. În acest scop progresul tehnic îi sînt atribuite cele mai diferite forme și interpretări. Se încearcă, de asemenea, o definiție largă a factorului tehnologic care, chipurile, ar depăși liniamentele de natură socială.

Viciul metodologic principal al acestor raționamente îl reprezintă tratarea tehnologică, tehnico-funcțională a sistemelor social-economice. Tehnicii i se atribuie capacitatea unei incluziuni universale. Or, chiar în condițiile unei articulații tehnice asemănătoare, sistemul economic socialist se deosebește radical de cel capitalist. Proprietatea socialistă asupra mijloacelor de producție este antipodul proprietății private capitaliste. Munca pentru sine și societate este opusă muncii salariate în folosul exploatorilor. Producția în numele creșterii bunăstării materiale a celor ce muncesc este opusă producției de dragul profitului.

Drept „argumente” în sprijinul „convergenței sistemelor” se invocă adesea evoluția „convergentă” a rolului statului ca urmare a creșterii funcțiilor sale în capitalism și a unor tendințe de „descentralizare” în socialism. Intervenția largă a statului în diferite sectoare ale vieții economice este remarcată de toți adepții teoriei convergenței. Buckingham, de pildă, afirmă că „teoria guvernelor capitaliste dispune deja de imense forțe în vederea reglementării activității economice”. R. Aron scrie că „Statul se simte în prezent răspunzător pentru modul cum funcționează economia”, iar „economia capitalistă occidentală dispune acum de anumite elemente care, după natura lor, sîntem obișnuși să le examinăm ca fiind socialiste”. J. Galbraith acordă, de asemenea, o deosebită importanță rolului statului în condițiile actuale. Ca rezultat al „descentralizării” în țările socialiste, afirmă el, „unele funcții economice au trecut de la stat la firme”, iar creșterea autonomiei acestora reprezintă, chipurile, un proces care se apropie de situația firmelor capitaliste.

Trebuie arătat că teza cu privire la creșterea rolului statului în economie nu comportă discuții, întrucît

statul a devenit un agent nemijlocit al vieții economice. Mistificatoare rămâne interpretarea acestui proces efectuată de către adeptii convergenței care, operează cu criterii exclusiv de suprafață, ignorându-se procesele de profunzime. Se trece cu vederea natura social-economică în care acesta își desfășoară activitatea. Or, statul burghez intervine direct în activitatea economică, în procesul reproducerii în scopul menținerii capitalismului și al maximizării profiturilor. Oricât de mult s-ar intensifica rolul economic al statului burghez, reglarea proceselor economice de ansamblu apare ca o rezultată a unor forțe instabile, în mare măsură incontrollable. Evident, intervenția statului în economie nu este de natură să modifice natura exploatare a orinduirii burgheze; relația monopolistă-statală, nu numai că nu o atenuază dar, dimpotrivă, o accentuează; contrastele sociale în sfera repartiției se adâncesc.

Inconsistente sînt și încercările de a prezenta preocupările intense de perfecționare a aparatului de stat din unele țări socialiste ca simptome ale „convergenței” sistemelor social-economice. Fără îndoială, după lichidarea claselor exploatoare, pe măsura desfășurării procesului de omogenizare a societății socialiste, rolul statului suferă unele schimbări, modificându-se și formele sale de acțiune. Dar acestea nu merg în direcția convergenței, ci a dezvoltării suprastructurii socialiste.

Folosirea programării (planificării) în unele țări capitaliste este, de asemenea, apreciată ca unul din principalele elemente de apropiere dintre cele două sisteme. J. Tinbergen consideră planificarea ca una din mutațiile de bază din ultimul timp în cadrul sistemului capitalist. Deși între planificarea socialistă și cea capitalistă există deosebiri, serie el, „ambele tipuri se schimbă și noi căutăm cel mai bun mod de centralizare în planificare”. De asemenea, J. Marczewski pretinde că „planificarea de tip socialist și cea de tip occidental, alți de diferite la origine, evoluează treptat către un model comun”.

Criticind teoria convergenței ar fi simplist să considerăm că în capitalism este exclusă orice formă de planificare. În condițiile desfășurării revoluției tehnico-științifice contemporane, ale accentuării procesului de concentrare a producției și creșterii caracterului său social, programarea economică se manifestă ca o necesitate obiectivă. În orinduirea capitalistă, ea nu poate depăși limitele impuse de proprietatea capita-

listă asupra mijloacelor de producție, de contradicțiile antagoniste ale reproducerii capitaliste.

Nefondată este și afirmația referitoare la așa-zisa atenuare a rolului planificării socialiste. Fără îndoială că, în procesul perfecționării conducerii economice, în mod firesc se renunță la anumite elemente de planificare excesivă, la anumite forme depășite de viață. Dar acest lucru nu înseamnă o atenuare a rolului planificării, ci o consolidare a acestui rol. Totodată, se ține seama de cerințele legii valorii care nu este specifică orinduirii burgheze, ci o lege a producției de mărfuri. Se urmărește o împletire optimă a planificării cu folosirea categoriilor valorice.

În raționamentele referitoare la planificare și la relațiile marfă-bani se manifestă unul din viciile metodologice de bază ale adeptilor teoriei convergenței, și anume, gîndirea formală. Capitalismului îi sînt proprii nu relațiile de piață, ci relații ce decurg din raporturile dintre capital și muncă, din mecanismul producerii și însușirii plusvalorii.

Care este finalitatea de clasă a teoriei convergenței? Pe plan politic, ea încearcă să acrediteze ideea inutilității luptei de clasă, a luptei clasei muncitoare în capitalism care, chipurile, și fără această luptă ar înainta în direcția socialismului. Pe plan filozofic, ea încearcă să înlocuiască înțelegerea dialectică, revoluționară a lumii contemporane cu evoluționismul plat, procesele de profunzime cu cele de suprafață, viziunea novatoare cu cea mistificatoare, dependența cauzală cu cea funcțională. Pe plan social-politic, ea este menită să semene îndoială în rîndul maselor în ce privește viitorul societății umane, certitudinea perspectivei comuniste, să le sustragă de la lupta pentru socialism și comunism.

Care este sensul dezvoltării istorice în capitalism? Fără îndoială, o mișcare în direcția spre socialism, dar nu în interpretarea pe care o au în vedere adeptii teoriei „convergenței”. Capitalismul se apropie de socialism în sensul că în sinul său se adîncesc contradicțiile sociale, se dezvoltă premisele materiale și forțele sociale capabile să pună capăt dominației capitalismului. Procesul socializării continue a producției, tehnica modernă, etatizarea unor domenii parțiale de activitate economică, formarea unui aparat de programare economică pregătesc și apropiie trecerea la socialism. Dar acest lucru nu poate avea loc decît pe calea unei revoluții socialiste, a unor transformări profunde în structura politică, economică și socială a societății prin desființarea orinduirii burgheze.

GHEORGHE TOMESCU

Cabinetul de științe sociale al Liceului „Vasile Alecsandri” din Bacău

MICRO-COOPERATIVE ALE ELEVILOR

A răsunat frumos știrea că „în toate comunele județului Vilcea” au apărut, ca fapt nou în domeniul educației, „micro-cooperative” ale elevilor. În toate comunele. Este o realizare deosebit de interesantă. Unul din izvoarele de informare: textul apărut în „Tribuna școlii”, numărul din 20 noiembrie 1971.

Iată, așadar, cum Comitetul P.C.R. al unui județ, în fruntea cadrelor școlare, a descoperit calea trecerii de la eseuri verbaliste despre educația socialistă, către forme metodice noi, active, practice, realiste. Creația pedagogică socialistă de la Vilcea merită toată atenția. Ea trebuie studiată, aprofundată, principalizată pe temeiul științei educației, trebuie ajutat și imitat ca o valoroasă paradigmă. Trecerea la această formă metodică se impune în mod obiectiv de mai mult timp. Inițiative în organizarea cooperativelor de școlari au apărut cu câțiva ani în urmă și în București, — poate și în alte părți. De unele ne-am ocupat noi înșine. În dezvoltarea acestora s-au ridicat însă neînțelegeri și s-au scormit prea multe piedici, încât au obosit pe inițiatori — profesori, învățători și elevi. De aceea nu putem decât să ne îndreptăm serios recunoștința față de reușita Comitetului P.C.R. de la Vilcea și față de respectivele cadre școlare, fiindcă au pus baze temeinice educației care să făurească pe omul societății noastre, începând încă din frageda vîrstă. Calea aceasta de formare a lui *homo novus socialist* începe prin învățarea și prin exercițiul cooperării, adică al muncii în comun, el avînd să rămînă în esență toată viața sa un *homo cooperator*, *homo economicus*, ca și un *homo moralis*, *homo civis* etc.

Trăsăturile principale ale personalității acestui om nou au fost și sînt mereu amintite, ca bunăoară: voința de a coopera (a munci în comun); dragostea de muncă; virtutea solidarității; a echității, a dreptății; a înțajutorării; a optimismului social; a densului conținut de relații sociale, economice, morale, culturale; antiegoismul; o

viguroasă conștiință socială etc. Implantarea acestor trăsături în conștiințele individuale este misiunea educației socialiste care, în mod concret, nu poate fi concepută decât pornind metodologic prin întuirea vieții de cooperare, prin exerciții zi cu zi, de real comportament cooperatist, de trăire cooperatistă organizată, gîndită, planificată. Aceasta e metoda cardinală pentru realizarea educației cooperatistă socialiste. Analizînd evoluția formelor cooperatiste în viața clasei muncitoare și ținînd seama și de influența lor educativă, Marx spunea între altele: „Socotim că mișcarea cooperatistă este una din forțele care transformă societatea, adică inclusiv conștiința oamenilor și comportamentul lor”.

Școala privește organizarea cooperatistă a elevilor precumpănitor din punct de vedere educativ, în perspectiva formării lor ca mase capabile de producție, conduse de un puternic și luminat ethos specific. Nu se poate privi însă superficial nici funcția ei economică, fiindcă pe aceasta se constituie totul. Prin înșiși elevii săi, organizați în cooperative pe măsura lor, școala devine faptic atât productivă, cit și formativă. Există deja o „vastă mișcare a cooperăției școlare” pe plan mondial. Se știe că, în regimurile capitaliste, mișcarea aceasta întilnește mulți dușmani; în republica noastră socialistă nu mai poate fi vorba de așa ceva. Acum, declanșată fiind, e necesar să-i acordăm înțelegere, în funcție de țelurile curente ale educației socialiste, să-i acordăm o cit mai susținută asistență multilaterală.

Principial considerate — care sînt elementele structurale ale organizării elevilor în acest sens? Cooperativa („micro-cooperativă”) elevilor nu poate fi lăsată în afara școlii (așa cum pare că este în sistemul de la Vilcea, fiindcă ea va include ca membri ai asociației în mod benevol nu numai elevi, ci și cadre didactice, cadre din conducerea școlii). Chiar dacă o socotim o anexă a acesteia (a școlii), e necesar totuși ca instructiv-educativ ele să

constituie o unitate. Apoi, funcțiile productive și formative ale cooperativei trebuie să fie foarte bine armonizate. Dacă s-ar accentua prea mult prima, atunci apare amenințarea să se depășească măsura forței școlarelor, ca munca să nu mai fie prilej de afirmare plăcută, liberă și să i se anuleze funcția formativă. Nu este de uitat faptul că timpul liber al multor elevi este coordonată principală pe care se mișcă afirmările lor cooperatiste.

Un alt element important îl constituie formarea voinței elevilor de a coopera, ceea ce se realizează printr-o adecvată pregătire psihologică, și prin care masa de mici egoisme se transformă într-o unitate psihosocială, într-o conștiință comună.

Desigur, nu se poate concepe fințarea unei cooperative de elevi fără asigurarea unei baze materiale, care să consistă nu numai în organizarea localului și grădinițelor școlare, ci și în munca din „atelierul-școală” sau din studiourile de artă, cu secții pe vîrste, pe sexe, pe aptitudini.

Principiul cointeresării membrilor cooperativei (elevi, profesori și chiar părinți) să fie aplicat cu toată atenția, prin aceasta asigurîndu-se atașamentul față de munca productivă, disciplinată, educativă. Din tot ce se produce și se valorifică, trebuie să beneficieze fiecare elev după contribuția sa și potrivit prevederilor statutare. Prin aceasta, se va ajunge ca toți elevii să dea foarte mult cooperativei de care își leagă astfel existența și formația. Neîndoios, nimeni nu se gîndește să pună impozit pe producția educațională ce se realizează aici.

Statutul cooperativei școlare să fie o adaptare a principiilor din Statutul cooperativei mature, căci, în spiritul complet al acestuia, e bine să-și facă ucenicia noii cooperatori de mîine. Fără Statut, totul s-ar prezenta ca o improvizație superficială.

Conducerea acestui tip de asociație pentru munca productivă nu poate avea decât caracter colectiv

PETRE JUCU

„Cariatidă”

și democratic, realizîndu-se prin pionieri și pentru ei.

Nu încercăm să facem aici referiri la întreaga problematică a organizării și funcționării educative a acestor forme metodice noi, care sporesc structura și puterea școlilor noastre. Teza și doctrina lor se vor amplifica treptat. Experiența faptică ne va învăța multe. Extinderea cooperativelor școlare ca asociații libere, educative, constituie o necesitate obiectivă în societatea noastră. Pentru o rațională sprijinire a acestei mișcări merită să aducă mari beneficii în educația socialistă, socotim că este bine ca Ministerul Educației și Învățămîntului, în colaborare cu acela al Cooperăției, să formeze un serviciu special în acest sens, iar organele de îndrumare școlară din ambele ministere, inclusiv cele de la județe, să fie cit mai bine orientate în acest domeniu.

GH. T. DUMITRESCU

Atelierele din școli și școlile din... ateliere

În Capitală se desfășoară o rodnică preocupare pentru înfăptuirea obiectivelor stabilite de conducerea partidului în contextul general al educației prin muncă și pentru muncă, în special al domeniului ce asimilează mobilități și factori ce determină orientarea tineretului școlar către activitatea direct productivă. Comitetul municipal de partid și inspectoratul școlar au reușit în bună măsură — prin intervenții energice și consecvente — să mobilizeze forțele din școli și întreprinderi pentru amenajarea atelierelor și dotarea lor, pentru crearea unui fond de cadre activ și competent, pentru organizarea muncii în condiții ireproșabile, în profundă corelare cu cerințele procesului educativ și, deopotrivă, ale evoluției economiei Capitalei. Funcționează în prezent 650 ateliere-școa-

● întreprindere cu 650 secții și 105.000 muncitori ●
● producție anuală de 1,3 milioane lei ● În dotarea atelierelor utilaje în valoare de 2,6 milioane lei ● „Aucel strica copiii noștri...”!

lă, ce realizează cuprinderea în activități tehnico-productive a peste 295.000 elevi. Așadar, păstrînd proporțiile, o adevărată întreprindere cu sute de secții și cu o schemă supraaglomerată în care muncitorii se numără cu mii... Larga rețea de ateliere, amplificarea pirghiilor ce sporesc nemijlocit posibilitățile practice de atragere și influențare a elevilor își găsesc suportul real al împlinirilor în legăturile viabile școlă-întreprindere, în raporturile dintre organizațiile de partid, raporturi substanțializate de înțelegere profundă a înaltelor misiuni educaționale.

În cursul anului trecut, întreprinderile bucureștene au donat școlilor bunuri materiale în valoare de peste 2,6 milioane lei, din care o pondere însemnată a venit liceelor (64,5 la sută) și școlilor generale de 10 ani (28,2 la sută).

Meritore ni se pare nu atât constituirea ca atare a atelierelor-școală, cit mai ales concepția de ansamblu, unitară și suplă, elaborată (printr-o largă consultare a specialiștilor) de comitetele de partid ale sectoarelor și de inspectoratul școlar, concepție care jalonează obiectivele prezente și viitoare, care dă o autentică perspectivă activității instructiv-educative. Altfel, munca direct productivă a elevilor ar fi putut lesne degenera într-o activitate formală, dezolantă oră de lucru manual după tiparul pensionului de altădată, simplu antrac de agrement între orele de școală.

Pozitiv este și faptul că pentru o mai bună orientare a muncii din atelierele-școală, pentru rezolvarea promptă și operativă a unor dificul-

ități ce apar inerent în organizarea și desfășurarea activității practice, funcționează un colectiv constituit din cadre didactice, inspectori și medici, reprezentanți ai părinților și ai întreprinderilor tutelare.

Îmi amintesc că un profesor entuziasmat de școlile și utilajele ce constituiau zestrea de milioane a atelierelor din școli a exclamat: „În sfîrșit au ce strica elevii noștri. Așa se învață meseria”. Desigur, replica, deliberat sau nu, disimulează un mod greșit de a concepe practica școlară, concepție pe care experiența cristalizată în Capitală o anulează iremediabil. În 1971, în atelierele-școală, s-a obținut o producție însumând 1,3 milioane lei, ceea ce înseamnă că numai într-un an de funcționare o jumătate din valoarea mașinilor, uneltelor și materialelor intrate în dotare a fost amortizată.

În București, nota de ansamblu o dau liceele și școlile care și-au impus condiții de maximă seriozitate, exigențe multiple, organizîndu-și atelierele — faptul să nu ne mire! — după principiile și elementele ce se relaționează în statutul de funcționare al marii industriei.

Astfel, relațiile cu partenerii — întreprinderile tutelare — sînt statornicite pe bază de înțelegeri scrise (privind produsele ce urmează a fi executate, necesarul de materiale și asistența tehnică corespunzătoare) în fapt mici, dar autentice, contracte economice, în măsură să angajeze părțile cu termene și responsabilități precise, să obișnuiască elevii atît cu unele noțiuni și categorii economice, dar mai ales cu disciplina de plan, în înțelesul ei profund și multilateral. Asemenea angajamente au spo-

rit răspunderea colectivelor în realizarea reperelor — executate în general la timp și corespunzător din punct de vedere calitativ — au declanșat nebanuite energii, materializate într-o producție, uneori surprinzătoare. Așa, de exemplu, în atelierele Liceului „M. Sadoveanu” se execută pentru uzina „Electroapara-taj”, într-o singură zi, o cantitate egală de produse cu cea obținută zilnic în uzină la o bandă de montaj similară ca profil.

Revelatorie este și orientarea elevilor către meseriile în care economia Capitalei înregistrează un deficit de cadre calificate. Astfel, din cele 35 de meserii în care sînt instruiți elevii, 15 sînt din ramurile industriei constructoare de mașini, electronică și electrotehnică, care sînt practicate în aproape 240 de ateliere-școală.

Citeam nu de mult într-o mai veche dar foarte interesantă comunicare științifică că „într-o societate dezvoltată și complexă în care participarea maselor la procesul de conducere socială și economică este foarte largă, competențele economice sînt absolut necesare și ele contribuie la constituirea acelor atitudini prin care pot fi valorificate mai bine și mai repede diverse aspecte și momente legate de viața productivă”. Iată de ce am stăruit asupra acestor aspecte esențiale după părerea noastră. Din aceleași motive considerăm necesare unele intervenții de specialitate în microgrupurile statornicite în ateliere școlare și care ar putea aduce elemente noi legate de psihologia economică, a cărei sensibilă dezvoltare în învățămîntul de toate gradele devine o condiție sine qua non. Edificator în acest sens este și faptul că elementele compartimentului economic (cu toate detaliile ce țin de reprezentările și noțiunile economice) sînt tot mai mult implicate în concepția generală despre lume și viață a omului contemporan.

NICOLAE GIRCEAG

PERPESSICIUS: Eminesciana

Pregătită pentru tipar de autorul ei, dar apărută recent la Editura Minerva, în colecția „Biblioteca pentru toți”, **Eminesciana** este o culegere de studii, comunicări și articole care pun în lumină, laolaltă, un aspect al fundamentalei contribuții a lui Perpessicius la cunoașterea structurii interioare a operei Lucefărului poeziei românești.

Dându-se, cu neasemuită mîgă și devoțiune, timp de treizeci și mai bine de ani, muncii de cercetare a celor peste 15.000 de pagini de manuscrise ale Poetului — cîte se află în patrimoniul Bibliotecii Academiei Române — pentru a restitui poporului și culturii universale opera celui mai mare poet național al românilor, într-o ediție

critică monumentală, Perpessicius s-a dovedit a fi un mare inspirat în desăvîrșirea neprețuitelor blocuri ale celor șase tomuri la cîte se oprește monumentul său închinat Poetului.

Întru aducerea la lumina tiparului a atitor nestemate eminesciene, descifrînd cu lupa, literă cu literă, și reconstituind scrisul mărunt și șters de scurgerea vremii al Poetului, profesorul Dumitru Panaitescu-Perpessicius și-a jertfit timpul, ochii și viața — mai ales ochii, fără de care viața celui stăpînit de patima cititului și scrisului își pierde orice sens. Dacă cunoașterea operei lui Eminescu justifică, în general, orice efort, cunoașterea laboratorului său de creație și-a aflat, însă, în Perpessicius jertfirea supremă. Numele lui rămîne legat, în conștiința noastră, a tuturor, de numele Poetului.

Eminesciana este, de fapt, — cum spune însuși Perpessicius — „o culegere de articole, de inegală extensie, pe care autorul volumului le-a scris de-a lungul celor treizeci de ani. Cîți a petrecut în intimitatea manuscrisurilor eminesciene și vede lumina tiparului, pentru că autorul ei însuși a scotocit-o de o anume utilitate”. Și, într-adevăr, utilitatea acestei culegeri este mai mult decît dovedită. Căci, apărute, mai întîi, disparat, în diverse reviste și volume anterioare, începînd cu acel **Jurnal de lector**, din 1944, și pînă la volumul III de **Alte mențiuni de istoriografie literară și folclor**, sau **Studiul și cercetări de de-**

cumentare și bibliologie, ambele din 1967, articolele și exegezele, cîte intră în această sinteză, excelează printr-o incontestabilă valoare istorico-literară.

Deosebit de importante sînt contribuțiile autorului privind raporturile dintre creația poetului și folclor („Creație și divertisment folcloric la Eminescu” sau „Eminescu și folclorul”), ca să nu mai vorbim de articolele în care Perpessicius elucidează paternitatea unor postume („Poemul Putnei: o postumă mal puțin?”), sublinierea valorii postumelor, în general, sau corectarea unor erori de transcriere, foarte importante pentru sensurile unor poezii ca **La Heliade**, **Floare albatra**, **Scrisoarea III**, **Glossă** și altele.

Apoi, „Farmecul manuscriselor”, „Romanul unei ediții” sau „Un fir pierdut, al Ariadnei” — ca să ne oprim la atît în considerațiile noastre — readuc, în mod deosebit, în fața ochilor noștri imaginea impresionantă a cercetătorului martir, „nepăsător la anotimpuri”, care se consola, din fericire, „cu satisfacția pe care cei treizeci de ani petrecuți în labirintul manuscrisurilor eminesciene” i le-a putut oferi — cum o spunea —, mai înainte ca acel „fir pierdut, al Ariadnei” să fi coborît peste lucruri „o prețioasă cortină”, lăsîndu-i mai apoi, inevitabilă, ca pe o ultimă fatalitate — este un an de-atunci! — trecerea Styxului spre Cîmpiele Elisee...

FĂNICĂ N. GHEORGHE

Universitatea lecturii

Învățăm. Învățăm neconștient, din clipa în care ne naștem, am putea spune, cînd instinctul ne mină pleoapele să se împreune pentru a filtra lumina cu care încă nu sîntem acomodați, pînă în cel din urmă ceas al nostru, cînd probabil ne dăm seama cît de multe ne-au mai rămas neștiute. Un gînditor, copleșit de nemărginirea celor ce trebuie aflate de noi, absolutiza chiar, printr-o cunoscută vorbă: „ignoramus, ignorabimus!” Deznădejdea lui Du Bois-Reymond nu trebuie luată însă în înțeles agnostic, ci ca o sete nelimitată de zăre deschisă, fără fruntarii.

Învățăm în anii de școală, și înaintea lor — cînd ni se formează primele reprezentări despre lume. Învățăm după anii de școală... În fond citim și învățăm neobosit, atîta vreme cît existăm, pentru a dezlega tainele ce ne înconjoară, ca să trăim cel mai frumos sentiment uman: acela al eliberării de neștiință, prin dărîmarea tuturor barierelor din fața drumului nostru spre împlinire.

Citim și învățăm nu de azi, de ieri, ci din vremuri imemorabile, de cînd lumea, de fapt! N-am așteptat, pentru aceasta, scornirea alfabetului, ca să dăm nume întîmplărilor noastre și ale altora, întîmplărilor firii. Cu atît mai mult n-am așteptat minunea tiparului Gutenberg, fiindcă ne-am avut semnele noastre, cifrul nostru pentru descifrarea tainelor lumii, de cînd ne-am pomenit oameni. Și am învățat, dintotdeauna, citind în stele: „Cheamă un cititor de stele, să-i spuie ce e pricina de-i merg lucrurile anapoda”. Am învățat cu oierii lui Sadoveanu, studiind constelațiile cerului.

De cînd lumea, așadar, am citit și am învățat în felurite chipuri. Străduindu-ne, chinându-ne, potîcindu-ne. Ne-am ajutat, ca să izbîndim — cu stelele, cu zodiile, au venit apoi răbojii, semnele scrise convenționale, și minunea tiparului mai pe urmă, și celelalte atîtea minunății coborîte din mintea noastră iscoditoare, neastîmpărată, din hărnicia omului muncind. N-a fost simplu și nici ușor n-a fost: „Ca să schimbăm, acum, întîia oară, / Sapa-r condei și brazda-n călimară, / Bătrîni-au adunat, printre plăvani, / Sudoarea muncii setelor de ani”.

Citim, pe băncile școlii, dar citim mai cu seamă după aceea. Fiindcă în școală ne aflăm 5—6 ore pe zi, timp de 10—15 ani. Iar ziua noastră numără 24 de ore și viața — mai multe decenii. Citim și învățăm în școală, și mai ales după școală, la toate vîrștele, în toate împrejurările vieții. Citim ziarele revistele, citim ascultînd sau vizionînd radio-ul, televizorul, filmul de cinematograful, citim cărțile ieșite în avalanșe ce sub uriașe rotative, citim pe chipurile oamenilor bucuria sau tristețea, nădejțile și deznădejțile lor și ale noastre — și învățăm să le înmulțim pe cele dintîi și să le împuținăm pe cele din urmă. Citim pe stradă, în tren, în avion, în autobuz, citim la odihnă — în concediu, ca și în „activitate”, (de fapt — permanenta noastră ipostază!) — și învățăm mereu, în setea noastră de a ști totul, de a smulge lumii toate tainele ei, bine ascunse, ținute sub o spuză de chei. Citim de aproape, cu cartea sub ochi, citim de departe, în imagini, la sute de kilometri — și știm, și vedem instantaneu ce se petrece peste tot, în cele mai îndepărtate colțuri ale patriei, ale lumii, ba chiar și ale universului — la mii și sute de mii de kilometri. Căci am ajuns că citim, deocamdată, fața Lunii, și să auzim vocile cosmonauților descinzînd și robotînd acolo, fără a fi vorba de vreun vis sau de vreo poveste. Și nu e departe ziua cînd vom citi, vom vedea și vom afla și mai multe — în nemărginitul nostru dor de a ști, în acest veac al împlinirilor omului, visat dintotdeauna, de cînd există umanitatea.

Nu-i așa că putem vorbi, prin urmare — de o universitate a lecturii? În variatele ei manifestări, în stare să facă, din noi, oamenii, stăpîinii necontestate ai minunatului nostru destîn.

AL. DOBRE

C. HRISTU

PALLADY: Mărturii

Anul trecut s-a aniversat, centenarul nașterii pictorului Theodor Pallady, pisc singular al picturii românești.

Printre semnele notabile ale acestei aniversări sînt și două volume: un album cu opera lui Th. Pallady și o carte — antologie a ceea ce Pallady a scris despre sine și, mai ales, ce au scris alții despre el. Albumul — editat la „Meridiane” — București — se întregeste astfel, cu o suită de aproximativ 50 de studii scrise de tot atîția critici despre Th. Pallady, oferind publicului larg și specialiștilor posibilități largi de a-i

cunoaște și aprofunda opera, posibilități datorate editurii clujene „Dacia” — a cărei voință și înaltă ținută intelectuală a preocupărilor se cere și cu acest prilej subliniată.

Theodor Pallady, născut la Iași în aprilie 1871, descendent prin mamă din familia Cantacuzinilor, se pregătește spre a deveni inginer, mai întîi la București, apoi la Dresda. Aici se decide să urmeze pictura și pleacă la Paris — 1889 — unde, după doi ani petrecuți în atelierul lui Arman Jean, reușește la Școala de bele-arte, devenind elevul lui Gustave Moreau, coleg printre alții cu Henri Matisse, Renoir și Marquet.

Intellectual cult, rafinat, mare admirator al lui Leonardo da Vinci, de la care își însușește „rigoarea” și „raționalismul” — pentru amîndoi pictura fiind, mai presus de senzoriu, „una case mentale” — precum și preponderența, întîietatea, desenului asupra culorii, Pallady își caută cu obstinație un stil, clădit pe piloni, la care se adaugă, firește, marea său talent de colorist cu retina formată mai întîi la școala frescelor moldovene.

Pallady expune tirziu — prima lui expoziție: 1904, București — dar se impune de la început ca un mare și singular pictor român. Trîind mai mult în Franța, artistul revine în țară în 1940, se stabilește la București, unde activează pînă la moarte — august 1956. Cîteva sute

de tablouri — peisaje, naturi moarte, flori, compoziții, portrete — și cîteva mii de desene — unele colorate — constituie opera sa, despre care Tonitza, pe drept cuvînt, afirmă că: „înseamnă cea mai înaltă coardă a sensibilității picturale” (românești).

Opera de artă autentică, mare, poate fi privită din variate puncte de vedere și mereu i se pot descoperi noi sensuri, noi dimensiuni. E tocmai ceea ce ne confirmă „Pallady — mărturii”, antologie judicioasă alcătuită și competent prefațată de Marin Mihailescu, harnic și neobosit critic de artă. Această antologie ne oferă de la fragmentele de „jurnal” și „mărturii” ale lui Th. Pallady (perioada 1941—1951) pînă la studiile consacrate operei și vieții sale de către cei mai reprezentativi artiști critici de artă sau literari, cum ar fi Tudor Arghezi, Lucian Blaga, Cezar Petrescu, Francisc Sirato, N. Tonitza, Oscar Han, Ionel Jianu, Petru Comarnescu, V. Benes, Eug. Schileru, G. Opreșcu, O. W. Cisek, Corneliu Baba, A. E. Baconsky, Camilian Demetrescu, Jacques Lasseigne, Dan Grigorescu, un bogat și instructiv material de studiu, care, pe lîngă valoarea-i intrinsecă, ne prilejuiește posibilitatea de a judeca prin comparație evoluția gândirii și exprimării criticii de artă românești în ultimii 50 de ani.

N. CRIȘAN

AL. DIMA: Arta populară și relațiile ei

Profesorul Al Dima reunește în acest volum cîteva dintre studiile sale de mare interes științific pentru cercetarea culturii populare românești. Studiul care deschide volumul și care reține atenția, nu numai prin întînderea, ci mai ales prin conținutul său, este intitulat „Conceptul de artă populară”. Propunîndu-și definiția conceptului de artă populară, autorul analizează elementele sale

constructive, printr-o permanentă referire, pentru a sublinia delimitările necesare, la arta cultă, arta primitivă, arta copilului și arta schizofrenică. Obiectul studiului obligă pe autor la ample analize ale fenomenului. Sînt discutate cîteva din caracterele esențiale ale culturii populare — anonimă, circulație, oralitate — abordîndu-se, totodată, aspecte ale procesului de creație, ale factorilor psiho-sociali și economici ca determinanți ai artei populare. Fiecare subcapitol al acestui interesant studiu oferă concluzii de reținut pentru clarificarea unora dintre cele mai controversate laturi teoretice ale culturii populare. În ultimii ani, în cadrul „artei populare” s-au delimitat cîteva discipline distincte între care folcloristica, etnografia, istoria artei etc. Dar această delimitare nu presupune excluderea, în cadrul cercetării, a faptelor repartizate, mai mult sau mai puțin artificiale, celorlalte discipline. Analiza unor aspecte majore ale creației populare din toate domeniile nu poate fi făcută decît printr-o permanentă raportare la toate categoriile. La aceasta obligînd însuși materialul de teren. Tocmai pentru

acest fapt, studiul amintit se menține într-o stringentă actualitate.

Conținutul celorlalte studii, al căror interes nu este mai puțin remarcabil este recomandat de înseși titlurile ce le poartă: Preocupările de teorie literară ale lui Al. Russo și bazele lor folclorice; Temeiul folcloric al povestirii lui Creangă: „Dănilă Prepeleac”; Zăcămintele folclorice în poezia noastră dintre cele două războaie mondiale; Social, național și universal în literatura română; Specificul național al literaturii române.

La o primă vedere, s-ar putea crede că unitatea volumului ar fi periclitată, atît de diferența de timp în care au fost publicate lucrările enunțate, cît și de conținutul lor oarecum diferențiat. În fond, această unitate constă tocmai în consecvența preocupărilor lui Al. Dima pentru arta populară, în stabilitatea unghiului de abordare a laturilor culturii populare. Dacă adăugăm raritatea lucrărilor mai vechi, chiar și în bibliotecile mari, nu rămîne decît să apreciem inițiativa Editurii „Minerva” de a pune la îndemîna unui public cît mai larg o carte de interes deosebit.

Pe podiumul de concert

În ultima săptămână a trimestrului școlar, elevii școlilor de muzică au oferit publicului bucurăstean o adevărată stagiune muzicală, apărând în ansambluri corale, simfonice și ca soliști instrumentali. Deschiderea a fost făcută în Sala mică a Palatului R. S. România, de corul de cameră al Liceului de Muzică nr. 1, dirijat de prof. Nicolae Niculescu. Cu deplină maturitate și înțelegeră a stilului, ambele de elevi a prezentat lucrări preclasice de compozitori englezi și germani și coruri românești contemporane, fiecare interpretare constituind o frumoasă realizare artistică.

În continuare, orchestra aceluiași liceu a apărut în două concerte, unul în 30 martie, al doilea în 2 aprilie, ambele conduse de prof. Nicolae Racu, cântând omogen și echilibrat un program Bach, Haydn, Mozart, Beethoven. Indicațiile interpretative bine conturate au dat execuției vigoare, fiind convingătoare în concertele instrumentale, dar mai ales în uvertura „Egmont” de Beethoven. Elevii din orchestră, ca și colegii lor, soliștii acestor concerte, sînt instrumentiști de talent care, deși aspiranți la solistică, au răspuns dirijorului cu simțul disciplinei de ansamblu.

Soliștii — violoniști R. Grigoriu, L. Dincă, N. Tache și N. Bragari au redat pe Bach cu emoția vibrantă pusă de maestrul de la Eisenach în compozițiile sale pentru vioară, iar D. Răgălie și A. Schnarch au executat Mozart în frazări clare și elegante, congruente stilului.

Pianistii au interpretat concertul în re major de Haydn și concertele în re minor și fa minor de Bach. Au cântat A. Alexandru — cu nerv și vioiciune,

și M. Negulescu — cu muzicalitate și strălucire în Concertul de Haydn, E. Sava — muzical și cu sunet cald — în Concertul de Bach în re minor și R. Teodoru — matur, concentrat și sensibil — în Concertul de Bach în fa minor.

La 5 aprilie a.c., în cadrul „Tribunei tinerilor soliști”, excelență inițiativă a „Ateneului tinerețului” și a Radioteleviziunii române, sub bagheta experimentată a dirijorului Carol Litvin, au apărut trei tineri interpreți, elevi de la liceele de muzică din București, Cluj și Galați. Maturitatea și concentrarea execuției și deplina participare afectivă sînt atribute ale înțelegerii, respectului și dragostei acestor tineri față de muzică, căci ei fac muzică depotrivă, și cu inima, și cu mintea. Călin Cioba de la Liceul nr. 1 din București a pus în Concertul pentru vioară în la major de Mozart — sensibilitate, bun gust muzical și înțelegere deosebită a stilului mozartian. Petru Csaba, elev la Liceul de muzică din Cluj, a arătat dezinvoltură și siguranță de virtuos în Concertul în re minor pentru vioară de Wieniawsky. Dan Atanasiu, de la Liceul de muzică din Galați, a prezentat, cu poezie și stăpîn pe mijloacele tehnice ale pianisticii chopiniene, Concertul în fa minor.

Dovezi eclatante ale talentului tinerețului din școlile de muzică, aceste manifestări au impresionat un public mai puțin obișnuit să vadă adolescenți pe podiumul de concert. Poate că permanentizarea lor ar pune în circulație mai multe valori.

ILEANA MIRONESCU

„Cehov este un fotbalist celebru!”

E vacanță! Străzile sînt mai aglomerate, troleibuzul mai gălăgios și programele televiziunii au un iz mai tineresc. A apărut un *matineu de vacanță* la oră fixă — 15 sau 15,40, 14,45 sau 15,45 — n-are importanță că „ora e trecută de fix” principalul este inițiativa. O inițiativă salutară, și vorba unui distins profesor din „Cal. Dorobanți 191” citind inserarea în programul T.V. a acestei noi emisiuni, „enorma surpriză care mi-a produs-o rîndurile” cu pricina. m-a determinat să urmăresc prima transmisie teatrală a acestui matineu „Prinț și cerșetor”.

A fost odată, ca niciodată un mare scriitor Mark Twain și el a scris multe, printre care și această minunată poveste cu prinți și cerșetori dintr-o Anglie de demult, care nu cunoștea încă formația Beatles! Mica precizare am făcut-o pentru că este necesară. O dată luată inițiativa transmiserii unui matineu pentru cei ce zburdă în vacanță, ne permitem să credem că ea are la bază și un scop educativ. Și atunci, oare, nu era bine ca „un nene” sau „o tanti” să ne explice pe scurt cum că piesa ce se vizionează este de fapt o dramatizare și că autorul ei a scris mai multe cărți pe care curioșii le pot găsi și în bibliotecă?

Actorii gălățeni au interpretat cu multă pasiune și dăruire povestea celor doi copii care semănau. Dar... ei sînt actori la Galați și nu trebuie să le acordăm multă importanță, gîndesc unii, și atunci, în final cînd alții au vrut totuși să noteze numele unora dintre ei, cit și numele regizorului (sau regizoare) a apărut un

generic scris înghesuit, din care nu am putut descifra nimic. Munca depusă de colectivul gălățean a rămas astfel anonimă, cu toate că merita să poarte numele autorilor ei. Măcar programul T.V. să fi avut bunăvoința de a nota numele pri. ipalilor autori; și poate chiar și numele lui Mark Twain, nu strica, dacă ar fi fost scris alături de anunțul spectacolului. Este bine însă că la următoarea emisiune cu piesa „Poveste neterminată” se specifică numele scriitorului și dramaturgului Alecu Popovici. Și din cauza neglijării acestor mici amănunte se pot auzi cînd facem o anchetă eu tinerii unele răspunsuri de genul „Cehov este un fotbalist celebru!”.

Radioul transmite săptămînal la emisiunea „Antena tinerețului”, o lecție de cultură bine documentată, atractivă — „școala capodoperelor”. Televiziunea să nu aibă oare și ea posibilitatea organizării săptămînale a unei emisiuni pentru tineri în scopul popularizării marilor capodopere literare, plastice sau muzicale? Chiar și acest matineu de vacanță putea să devină un serial „de cultură”. Se transmite însă de-a valma „Povestea lui Barbă-Cot” cu legenda lui „Tristan și Isolda”, „Prinț și cerșetor” cu „Poveste neterminată” în numele educației, cite lucruri bune nu se pot face! Educație înseamnă nu numai „fiți atenți copii, asta e bine și asta e rău”, educație înseamnă și stimularea gustului pentru frumos, pentru artă, pentru produsul spiritual de calitate.

ILEANA COLOMIET

De la Ministerul Educației și Învățămîntului

Se reamintește conducerilor liceelor de cultură generală că începînd cu trimestrul al III-lea al acestui an școlar se vor transmite emisiunile de televiziune integrată la obiectul biologie, anul al III-lea (Anatomia și fiziologia omului).

Emisiunile vor fi transmise pe canalul național — programul I — în zilele de 25 aprilie, 9, 16, 23, 30 mai și 6 iunie pe baza programei publicată în „Tribuna școlii” nr. 34 din 5 februarie 1972. Ziua de emisie va fi marțea, orele 9,05 și durează aproximativ 30—35 minute.

Fiecare liceu va lua măsuri pentru sincronizarea orarului școlar cu programul emisiunii.

Radioteleșcoala

LUNI 17.IV

Radioșcoală : 15,30 — pr. II — Economie politică (anul III liceu). Perfecționarea organizării și conducerii agriculturii noastre socialiste. Prezintă : prof. univ. Sabin Nica.

Telescoala : 16,30 — pr. I — Curs de limba rusă (lecția a 11-a) reluare.

MARTI 18.IV

Radioșcoală : 10,30 — pr. I — „Start la intersecție” — emisiune de orientare școlară și profesională. Meseria de modelier. 15,30 — pr. II — Radioenciclopedie pentru tineret. Din cuprins : imponderabilitate, circuite pneumatice, trucaj sonor.

Telescoala : 9,05 — pr. I — „Literatura română”. George Cosbuc, poet al poporului. ● Economie politică (anul III liceu). Proprietatea socialistă — temelia progresului societății socialiste. Apărarea și dezvoltarea avutului obștesc îndatorire cetățenească fundamentală. Prezintă conf. univ. Aneta Spornic. ● 10,00 — pr. I — Curs de limba rusă (lecția a 12-a). ● 16,30 — pr. I — Curs de limba franceză (lecția a 11-a) reluare. ● 17,35 pr. I — De la Alfa la Omega — enciclopedie pentru elevi.

MIERCURI 19.IV

Radioșcoală : 15,30 — pr. II — Științele naturii : Biologie generală. Relațiile organismelor cu mediul biotic. Prezintă acad. Eugen Pora.

Telescoala : 10,00 — pr. I — Curs de limba franceză (lecția a 12-a) ● 15,30 — pr. I — Biologie. Mișcarea și sen-

Programul săptămîinii 17-22 aprilie 1972

sibilitatea plantelor. ● Matematica (în ajutorul candidaților la concursul de admitere). Determinanți. Sisteme de ecuații liniare. Matrici. Prezintă : prof. dr. doc. I. Gh. Sabac ● 16,00 — pr. I — Curs de limba engleză (lecția a 11-a) reluare.

JOI 20.IV

Radioșcoală. 15,30 — pr. II — Limba română. Probleme ale acordului gramatical în limba română. Prezintă conf. univ. dr. Theodor Hristea.

Telescoala. 10,30 pr. I — Curs de limba engleză (lecția a 12-a). ● 16,30 — pr. I — Curs de limba germană (lecția a 11-a) reluare.

VINERI 21.IV

Radioșcoală : 15,30 pr. II — Filozofie și socialism științific. Revoluția populară și socialistă în România. Trăsăturile specifice și politica creatoare a P.C.R. în procesul înlăturării revoluției în țara noastră. Prezintă conf. univ. Marin Nedelea.

Telescoala : 10,00 pr. I — Curs de limba germană (lecția 12-a). ● 16—17 pr. I — Chimie (anii III—IV liceu). De la laborator la Industrie. ● Fizica (în ajutorul candidaților la concursul de admitere. Dilatația corpurilor solide și lichide sub acțiunea căldurii Măsurarea cantității de căldură. Prezintă conf. dr. ing. D. Angheliescu.

SÎMBĂTA 22.IV

Radioșcoală : 15,30 pr. II — Literatura română. Contribuția scriitorilor noștri la formarea limbii literare. Prezintă prof. univ. dr. Boris Cazacu.

CIOPLITORUL

Petre Jucu și a descoperit vocația de sculptor adevărată cînd pășise deja de mult pragul maturității. Era pe atunci profesor suplinitor într-un sat de pe lângă Urziceni și în orele libere cutreiera cu copiii văile și pădurile. Se lăsa fascinat, alături de ei, de unele forme bizare, insolite ale pietrelor și ale trunchiurilor de arbori. Cu timpul, a început să le cioplească, să accentueze expresia lor cu unelte rudimentare pe care le avea la îndemînă, desăvîrșind ceea ce natura în inconștiența ei abia începuse.

Petre Jucu a inițiat astfel în acel sat mărunt de pe Bărăgan, o adevărată școală de sculptură pentru micii cioplitori, o școală fără canoane, fără cursuri academice bazate pe tratate, școală în care vorbea doar autenticitatea talentului înnăscut. Învățînd pe alții și inițîndu-i în tainele cioplitorului, sculptorul se descoperea pe sine. Despre acea acțiune a profesorului au scris ziarele, s-a vorbit la radio și televiziune. Nu știm în ce măsură „învățăceii” sculptorului de la cea școală vor ajunge sau nu să se afirme artisticeste. Știm însă că,

de atunci, creația lui Petre Jucu e înregistrat o curbă mereu ascendentă, îmbogățindu se continuu, ca arie a tematicii. Cu noi și noi opere care impresionează prin originalitate și forță a talentului. Nenumărate expoziții deschise în multe orașe ale țării — în primul rînd, ciclul „Eminescu”, originală interpretare în lemn a unora dintre cele mai cunoscute poezii eminesciene — elogiile aduse în presă atestă incontestabilele virtuți ale acestui artist, a cărui viață și realizări se desfășoară fără stridență și fără succese facile.

Petre Jucu nu este un modelator al formelor. El dislocă, cioplește în materia dură — lemn și piatră — creînd, însuflețînd granitul și stejarul, nu în competiție cu natura, ci în „colaborare” cu ea. De un timp încoace, lemnului și pietrei sculptorul le-a mai adăugat un element; arama bătă, din care izvoadește adevărate bijuterii.

Reproducerile din acest număr al revistei noastre, selectate dintr-o recentă expoziție din Capitală, vorbesc, credem, îndeajuns, fără a fi nevoie de alte comentarii.

R. DIMITRIE

PETRE

JUCU

„Floarea vieții”

Lecția de educație fizică

În actuala structură a sistemului nostru de învățământ, educația fizică este integrată în procesul didactic, forma principală de desfășurare a ei fiind lecția.

Eficiența și valoarea de influențare a lecțiilor de educație fizică trebuie raportate, în primul rând, la cantitatea și calitatea modificărilor de ordin biologic, motric și spiritual pe care le determină, la suma experiențelor sociale pe care le oferă tinerului în devenire, experiențe care să-l ajute în viața lui prezentă și în munca viitoare, la caracterul stabil al deprinderilor formate de a practica independent complexe de exerciții fizice, drumeția, alergarea, inotul, schiul etc.

Analizând valoarea prezentă a acestor indici de referință ai eficienței educației fizice, se constată un ritm nesatisfăcător de dezvoltare a lor, efectele practicării exercițiilor fizice asupra masei tineretului școlar fiind încă nesatisfăcătoare. Așa cum rezultă din studiile și cercetările efectuate în ultimii ani de colective de specialiști și medici, indicii de dezvoltare a calităților fizice (viteză, forță și suplete musculară, mobilitate articulară, rezistență la efort) raportată la indicii de creștere și dezvoltare somatică (înălțime, greutate, perimetru toracic etc.) a copiilor și tinerilor sînt rămași în urmă.

În acest sens, este semnificativ faptul că indicii de dezvoltare a vitezei, forței, rezistenței și denetului, obținuți în anul 1967—1968 în urma testării unor colective de tineri, se situează la valori egale cu cele înregistrate în anul 1939 cu toate că datele somatice (înălțime, greutate, perimetru toracic) ale subiecților din anul 1967—1968 sînt mult superioare celor înregistrate în anul 1939. În același timp, se constată că procentul elevilor cu deficiențe fizice se menține la cote semnificative în unele colectivități școlare sondate, înregistrându-se, la fiecare grup de 4 elevi, unul cu deficiențe. Una din cauzele acestei stări de fapt trebuie să o căutăm în primul rând, în conținutul lecțiilor în cantitatea și calitatea muncii depuse de elevi pe parcursul celor 50 de minute și, mai ales, al celor peste 750 ore cât se însumează pe întreaga durată a școlii generale de 10 ani.

Din inspecțiile desfășurate, în perioada trimestrului II al anului școlar în curs, de către Ministerul Educației și Învățământului, împreună cu inspectoratele școlare ale județelor Bacău, Iași, Timișoara, Cluj și municipiul București, se desprinde constatarea că, în majoritatea lecțiilor de educație fizică, intensitatea efortului fizic este foarte scăzută. La mai mult de jumătate din totalul lecțiilor asistate cu acest prilej, densitatea cea mai ridicată a fost consemnată în partea pregătitoare a lecției în timp ce în partea fundamentală efortul fizic depus a fost diminuat, atât de conținutul necorespunzător al mijloacelor, cât și de timpul pierdut prin așteptarea rîndului la o nouă execuție. Partea de încheiere a acestor lec-

ții, de regulă, nu s-a realizat din lipsă de timp.

Alături de insuficiențele de ordin metodic ale acestor lecții s-a consemnat și faptul că unii profesori dau dovada unei inadmisibile stări de indiferență față de randamentul propriei munci, că nu participă creator la adaptarea și perfecționarea tehnologiei didactice pentru a asigura organizarea și manevrarea eficientă a colectivului de elevi în spații restrinse și a antrena în efort, întregul efectiv al clasei.

Prelucrarea analitică a principalelor grupe influențarea globală a funcțiilor fiziologice de bază, respirația, circulația, a calităților motrice, prin exerciții selective, specifice gimnasticii analitice, precum și prin complexe dinamice alcătuite de profesori — în funcție de scopul urmărit — nu se realizează la nivelul cerințelor înscrise în programe, dezvoltarea fizică multilaterală, rămînînd un deziderat nerealizat în multe lecții de educație fizică. Această situație este o urmare a faptului că mijloacele selecționate și folosite în astfel de lecții sînt unilaterale, strict specializate, urmărind în principal însusirea unor deprinderi tehnice specifice unor ramuri de sport, cu slabe influențe asupra dezvoltării fizice armonioase.

Mijloacele cu caracter utilitar ca, alergările, mai ales cele de rezistență, săriturile, aruncările, alunecarea pe schuri nu sînt folosite în mod sistematic în lecții cu toate că sînt deosebit de accesibile, putînd fi practicate de întreaga masă a elevilor prezenți la lecții, atât în spații restrinse, cât mai ales în aer liber pe tot parcursul anului.

O altă constatare se referă la faptul că mijloacele și metodele folosite de unele cadre didactice nu sînt adaptate corespunzător particularităților de vîrstă ale elevilor. În acest sens, nu puține au fost cazurile cînd aceeași lecție a fost predată nediferențiat, fără nici o modificare, atât la clasa a VI-a cît și la clasa a X-a. Aceasta constituie o dovadă grăitoare a faptului că profesorii care desfășoară astfel de lecții nu acordă atenția cuvenită pregătirii lor, întreaga muncă didactică suferind de rutină, lipsă de creativitate și varietate.

Este de la sine înțeles că în astfel de situații nu poate fi vorba de un proces eficient de educație fizică care să aibă la bază programarea sistematică, pe trimestre și clase a întințirilor instructiv-educative și a mijloacelor de bază care să valorifice plener efectele educative ale fiecărui exercițiu fizic.

În etapa actuală, mai mult ca oricînd educația fizică este chemată să participe la rezolvarea unei importante sarcini sociale, printre care cele referitoare la asigurarea dezvoltării fizice armonioase, a elevilor, a unei capacități sporite de efort a organismului acestora, sînt de maximă importanță.

MARIA LOGIN

PETRE JUCU

„Rugăciunea unui dac”

PREDAREA REGULILOR DE CIRCULAȚIE

— Însemnări pe marginea unui recent sondaj —

În primele 3 luni ale acestui an, specialiști din Ministerul Educației și Învățământului, Consiliul Național al Organizației Pionierilor, activiști ai organizației U.T.C. și ofițeri din I.G.M. — Direcția circulației, au efectuat un sondaj în circa 120 de școli din județele Vâlcea, Timiș, Arad, Caraș-Severin, Alba, Constanța, Tulcea, Sibiu, Covasna, Teleorman și municipiul București, pentru a constata modul cum sînt predate lecțiile de circulație în rîndul elevilor și cum sînt organizate celelalte activități de educație rutieră prevăzute în planul comun de măsuri adoptat încă din 1970 de cele 4 instituții citate mai sus.

A rezultat că lecțiile sînt mai bine însușite acolo unde regulile de circulație se predau în orele de lectură și compunere (cl. I—IV) și în orele de dirigiență. La unele școli din județele Timiș, Vâlcea, Constanța și Tulcea, cadrele didactice au organizat și demonstrații practice, folosind în acest sens patrulele școlare de circulație. În alte școli au fost organizate întîlniri cu lucrătorii de miliție, concursuri pe teme de circulație, proiecții de filme, „Colțul circulației” (la Liceul „Alex. Sahia” din Capitală există asemenea colțuri în fiecare clasă) și încă o serie de alte activități atractive pe teme de circulație.

Deși, în general, există garanția că pînă la finele anului școlar să fie predate în condiții bune toate

cele 9 lecții de circulație prevăzute în plan, la unele școli continuă să se manifeste indiferență și formalism din partea cadrelor didactice și a directorilor. La Liceul din Băbeni și Școala generală nr. 4 din județul Vâlcea, precum și la Școala generală nr. 6 din Lugoj, județul Timiș, cadrele didactice nici măcar nu aveau cunoștință de existența manualelor de circulație. În alte școli unele cadre didactice s-au mulțumit să citească textele din manuale și să considere prin aceasta că și-au îndeplinit sarcina de a preveni accidentele rutiere în rîndul elevilor. În județele Arad și Covasna manualele au fost depozitate în magaziele Inspectoratelor județene, iar reprezentanților școlilor li s-a indicat să ia „din grămadă” cît pot și de care vor! Așa se face că la unele licee au ajuns manuale pentru clasele mici, iar la școlile generale manuale pentru elevii de liceu.

Desigur, sondajul a scos la iveală mult mai multe aspecte în legătură cu predarea lecțiilor de circulație și analiza ce va fi făcută în cursul acestei luni le va evidenția.

Este necesar ca directorii școlilor să controleze îndeaproape activitatea cadrelor didactice pe această linie și să solicite sprijinul organelor de miliție ori de cîte ori este cazul.

C. CONSTANTINESCU

AGENDA

● **Vă dorim vacanță plăcută.** Urarea vine din Cotroceni, din partea **Palatului pionierilor** din București. Sînt convins că aceste cuvinte s-au auzit peste tot în țară. Ba s-au și făcut destule ca vacanța să fie plăcută. Din programul **Palatului** notăm cîteva acțiuni: **Tineret, mindria țării**, spectacol dedicat aniversării semicentenarioșului U.T.C., gală de filme patriotice, întîlniri cu actori al teatrului „Ion Creangă” și, bineînțeles, sport. Fotbal, tir, canoajă, tenis etc.

● **Rucăr, județul Argeș,** și el foarte activ, găzduiește concursul folcloric „Floarea de stîncă”. La a treia ediție, ne asigură Jean Trifu, premiul cel mare se dispută între județele Brașov, Dimbovită, Olt, Sibiu, Teleorman, Vâlcea și, firește, organizatori.

● **În cadrul Anului internațional al cărții,** Comitetul pentru cultură și educație socialistă al sectorului V din București a invitat elevii la o manifestare literară **Bacovia**. Casa de cultură și muzeul (care poartă numele poe-

tului) și-au onorat participanții și prin prezenta Agatheii Grigorescu și a lui Gabriel Bacovia.

● **Expoziție a cărții pedagogice la Arad.** Pe lângă „titluri foarte cunoscute” românești și străine, secțiunile cuprind și lucrări datorate unor profesori arădeni (dr. Vasile Popeangă, Nicolae Rosut, Grigore Stefan, Ion Anton, Iuliu Achim ș.a.). Argumentînd „utilitatea” acțiunii, autorul corespondenței, **George Manca**, îl citează pe B. F. Skinner: „Încercînd mașinile cu lucrări mecanizabile profesorul își exercită adevăratul său rol ca persoană umană de neînlocuit... într-un timp mai scurt și supunîndu-se la mai puține sarcini plicticoase”.

● **„Miniconservator” la Galați?** Mini, maxi... midi... cîtă bătaie de cap ne dau uneori cuvintele. **Minifotbal, miniferme,**

mini... în sfîrșit, **miniconservator (!)**. Așa, cel puțin, își „colorează” relatarea **Dumitru Sandu**. În ce mă privește, de parte gîndul de a fi mîlițios. Tot sîntem în luna lui aprilie. Dacă nu mă paște primejdia „păcăliciului” o glumă merge. Am înțeles, tovarășe **Dumitru Sandu**, că Liceul pedagogic „C. Negri” din Galați este, la drept vorbind, un „maxi” conservator (!) Profesorul emerit **Ion Voicu** și colegii dumisale, **Dumitru Alexandrescu, Grunfeld Eduard, Cristian Arginteanu, Paul Spireanu, Marin Moise** privesc mai departe. Învățătorii ieșiți de sub „mină” lor devin animatori principali ai vieții culturale în satele și comunele unde sînt repartizați după absolvire.

● **„Dacă se fumează, cel puțin nu în sala de sport”.** Părerea mea este

că tovarășul **Szűcs Ladislau** din Lugoj este rezonabil. Cine vrea să fumeze... mă rog, n-are decît să o facă. Pe propria răspundere și spre propria-i pagubă. Și tot rezonabil este și cînd pretinde că în sălile de sport să existe o atmosferă cit de cit... „limpede”. Din cele afirmate de dumnealui am înțeles că în cadrul unei competiții școlare organizată la Lugoj (prezenți și competitori din Arad și Craiova), antrenori, arbitri, profesori și... elevi (!) spectatori s-au dovedit uneori primejdios de recalcitranți. Asta e rău. Mai gîndiți-vă, stîmnați fumători maturi și... minori.

● **Proces... cinematografic.** Nu, nu s-a petrecut la Botoșani altceva decît o „repetiție generală” a elevilor din ultimele clase de liceu „în

vederea pregătirii lor pentru viață”. Apreciarea o face profesorul **Emil Antonovici** și deci mi-am păstrat calmul.

● **La Vaslui...** **Gregor Johann Mendel (1822—1884).** Lumea e mică! Nu s-ar putea spune **Dimpătrivă**. Prin urmare să văd ce stavilă i s-ar cuveni unui asemenea pas. **Gregor Johann Mendel** a fost „însoțit” de lectorii universității **Vasile Ghenciu** și **Gheorghe Pleașcă** și, evident, de discutiile „Aporuzii vorbesc sistematic la dezvoltarea gîndirii evoluționiste” și „Orientări metodice noi cu privire la predarea cunoștințelor de geografie pe linia modernizării învățămîntului”. Iată comunicările prezentate și supuse atenției, afirmă **Iulian Cocean**.

VIORIEL ȘTIRBU

Conducerea colectivă

Dezbaterea și soluționarea problemelor activității economico-sociale dintr-o unitate școlară, elaborarea și înlăturarea măsurilor necesare pentru îndeplinirea sarcinilor profesionale, pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă și de viață ale întregului colectiv se realizează pe baza principiului conducerii colective, prin participarea nemijlocită a membrilor de sindicat din școală. Pe această temă, Comitetul sindicatului din învățământ al sectorului V din Capitală a organizat o întâlnire cu directorii școlilor din sector și cu reprezentanții grupelor sindicale respective. Pornind de la această acțiune, revista noastră a invitat pe câțiva dintre participanții la o masă rotundă: **Matilda Minoă**, directoare adjunctă la Școala generală nr. 108, președintele Comitetului sindicatului din învățământ al sectorului V, **Dobrița Țigăran**, directoare la Școala generală nr. 96, **Vlad Sirian**, directorul coordonator al Școlii ajutoare nr. 6, **Haralambie Brănescu**, directorul Casei de copii nr. 2, **Gheorghina Ișverceanu**, organizatorul grupei sindicale din această unitate și **Ioana Neagu**, directoare grădiniței „Dimbovița”, secretar al organizației de bază din unitățile preșcolare ale sectorului V.

Rep.: Principiile științifice ale conducerii unei instituții presupun o repartitie judicioasă a obligațiilor pe resorturi și pe indivizi, o participare operativă a tuturor factorilor de decizie și de control. Vă rugăm să ne împărtășiți din experiența dv. în această direcție, insistând asupra rolului și obligației organizatorului grupei sindicale în activitatea de conducere a unității școlare.

D. Țigăran: Sarcinile profesionale sînt într-adevăr fundamentale în activitatea oricărei școli. Organizația sindicală, participînd la realizarea acestor sarcini, este firesc să contribuie, prin reprezentanții ei — organizatorul grupei sindicale — la coordonarea, îndrumarea și controlul acestor activități. Din totalul responsabilităților ce revin colectivului de conducere al școlii, organizatorul de grupă răspunde, alături de director, de coordonarea muncii metodice, prin asistența la ore, precum și prin popularizarea unor acțiuni organizate de Casa corpului didactic privind activitățile pe cadre, sau procesul de învățământ, în general. Lucrînd în colectiv și pentru colectiv reușim să evităm suprapunerile de sarcini, paralelismele în diferite acțiuni sau supraîncărcarea unor cadre didactice. Din două în două săptămîni, colectivul de conducere al școlii se întrunește pentru a stabili noile obiective și pentru a verifica ceea ce s-a efectuat.

I. Neagu: Organizațiile de bază din unitățile de învățământ s-au preocupat de ridicarea calificării profesionale a cadrelor didactice, de îmbunătățirea și modernizarea continuă a procesului de învățământ, au mobilizat comunitățile, membrii de sindicat, cadrele didactice pentru îndeplinirea sarcinilor ce revin. Au îndrumat și sprijinit activitatea grupelor sindicale din grădinițele de copii ale sectorului. Date fiind numărul mic de educatoare dintr-o unitate preșcolară, cît și existența în aceeași grădiniță a membrilor proveniți din grupe sindicale diferite (învățămînt și consiliu popular), antrenarea reprezentanților sindicatului în probleme de conducere este mai dificil de realizat. Deoarece o grupă sindicală cuprinde cadre didactice din două sau trei grădinițe, este firesc ca, în majoritatea cazurilor, îndrumarea, coordonarea și controlul activității să

fie efectuate de director. Cu toate acestea, organizatorii grupelor sindicale răspund cu promptitudine și conștiinciozitate tuturor solicitărilor din partea conducerii.

Rep.: Conform articolului 42 din Legea nr. 11 (capitolul III), organele prin care se exercită conducerea colectivă a unităților socialiste de stat sînt comitele și consiliile, constituite din cadre cu funcții de răspundere, cadre didactice cu o pregătire profesională remarcabilă și reprezentanți aleși dintre membrii de sindicat. Considerați prezenta organizatorului grupei sindicale în acest colectiv ca pe un sprijin real în conducerea unităților școlare?

M. Minoă: Da, această prezentă este un fapt real, răspunzînd unor necesități obiective, și nu o simplă formalitate administrativă. Într-adevăr, activitatea, de la acest nivel, a organizatorului grupei sindicale nu este neglijabilă, constituind un ajutor prețios. Așa cum s-a menționat, într-o serie de atribuții cu care era supraîncărcată activitatea direcției școlii, a fost atras și biroul grupei sindicale, realizîndu-se acea colaborare firescă între munca propriu-zisă și cea de sindicat a cadrelor didactice.

V. Sirian: Întreaga activitate a complexului nostru școlar, înființat la 1 septembrie 1971, căruia îi revine sarcina dificilă a ocrotirii și educării copiilor deficienți mintali, este coordonată de un consiliu de conducere în care sînt cooptați și reprezentanții sindicatului din cadrul Casei de copii și a școlii Internat. Problemele de asistență socială, de instrucție și educație, în scopul recuperării și integrării sociale a elevilor handicapați, ne obligă la o organizare judicioasă și precisă a muncii desfășurate în cele două subunități ale grupului, cît și la nivelul claselor și atelierelor școlare. După cum observați, am și amintit modul de repartizare a sarcinilor, mod care asigură o informare rapidă asupra situației existente și dă posibilitatea luării unor măsuri eficiente.

Pentru o mai mare operativitate, ca și pentru a putea cuprinde toate problemele specifice celor două subunități ale complexului, ar fi utilă înființarea unui singur comitet de sindicat la nivelul grupului școlar.

Contribuția organizatorului grupei sindicale la îndeplinirea unora din

sarcinile profesionale ce revin consiliului de conducere se face calitativ simțită. Astfel, el răspunde de organizarea întrecerilor între clase, una dintre formele de stimulare a activității didactice și profesionale a muncii elevilor. O seamă de acțiuni cu caracter festiv (organizarea sărbătoririi zilei de 8 Martie, a zilei învățătorului, participarea la demonstrații, pensionarea cadrelor didactice) sînt inițiate și coordonate toate de biroul grupei sindicale.

G. Ișverceanu: În calitate de organizator al grupei sindicale de la Casa de copii nr. 2 sînt solicitat permanent de către conducerea unității în diverse probleme cu caracter profesional sau administrativ. Dat fiind caracterul deosebit al muncii noastre — lucrăm cu copii orfani sau proveniți din familii dezorganizate — preocuparea cadrelor didactice din cîmin este concentrată înspre organizarea și supravegherea studiului individual al elevilor. Deci, sarcinile noastre sindicale coincid — în majoritatea cazurilor, credem — cu cele profesionale.

N. Brănescu: Atîta timp cît toate cadrele didactice sînt și membri de sindicat se impune — ca o necesitate obiectivă — colaborarea conducerii școlii cu organizatorul grupei sindicale.

Așa cum s-a mai spus aici, lucrînd în colectiv evităm paralelismul. Dintre principalele obligații profesionale și educative, îndrumate și controlate de către conducerea unității noastre, o parte însemnată revine biroului grupei sindicale. Sub îndrumarea organizației de partid din unitatea noastră, dezbatem în cadrul unor adunări cu temă o serie de probleme cu conținut educativ („File din istoria U.T.C.P. „Viitorul meu, viitorul patriei”, „Munca, datorie de onoare a fiecărui cetățean”).

M. Minoă: Pentru că s-a reamintit despre crearea unor situații care duc la supraîncărcarea muncii unor activiști sindicali, sau la repetarea aceluiași actiunii la niveluri diferite, ar dori să precizez, că astfel de situații sînt generate nu atît în cadrul școlilor, cît din afară, influențînd desfășurarea riguroasă a activității din unitățile noastre școlare. De pildă, Consiliul sindical al sectorului V prevede instrucțiunile sau adunări pentru organizatorii grupelor sindicale sau pentru membrii Biroului executiv cu același conținut ca a celor planificate de Comitetul sindicatului învățămînt al sectorului.

D. Țigăran: Uneori și neconcordanța dintre planificările unităților școlare și cele ale inspectoratului școlar sau a altor foruri determină suprapunerii neplăcute de program, limitează bugetul de timp al profesorului, chiar îl obosește inutil. Ar fi necesar ca de la aceste nivele superioare să se urmărească înlăturarea paralelismelor în activitatea noastră extraprofesională.

VALERIA BACIU
VIOLETA APOSTOL

O aniversare

Corul dascălilor din Piatra Neamț

În zilele de 7, 8 și 9 aprilie a.c. cadrele didactice din Piatra Neamț au fost martore ale unei manifestări care le va rămîne mult timp întipărită în memorie și suflete: sărbătorirea a 70 de ani de existență și activitate prodigioasă a Corului sindicatului din învățământ. Jubileul a constituit, fără îndoială, unul dintre cele mai de seamă evenimente cultural-artistice ale județului Neamț în acest an. Timp de trei zile în spațioasa sală de festivități a Casei de cultură a sindicatelor au răsunat acordurile muzicii corale românești, au fost interpretate imnuri dedicate partidului și patriei, piese folclorice mai vechi și mai noi aparținînd unor compozitori de mare prestigiu din țara noastră: piese de repertoriu universal, clasice și contemporane.

Manifestarea s-a deschis cu un simpozion pe tema „Rolul educativ al muzicii corale românești”

Sărbătorirea a fost întregită de câteva concerte de muzică corală urmărite cu un justificat interes și răsplătite cu vii aplauze de un public spectator numeros, în majoritate format din cadre didactice și membrii lor de familie.

Prezența formațiilor corale care au răspuns invitației comitetului sărbătorii, ale sindicatelor învățămînt din Iași, Bacău, Botoșani, Oltenița, Arad, Roman, Brăila, participarea corului viitorilor învățători, azi elevi la Liceul pedagogic din Piatra Neamț, ca și al elevilor de la Școala generală nr. 4 din localitate a dat o deosebită semnificație acestei manifestări: dorința cadrelor didactice de a se întîlni și a comunica nu numai în reuniuni profesionale și științifice, dar și cu prilejuri în care se folosește limbajul artistic, iar pe de altă parte această sărbătorire ne-a convins, încă o dată, de capacitatea valorilor autentice de a se transmite generațiilor următoare, dîndu-ne sentimentul de încredere într-o viață a ideilor nobile și inițiativelor generoase, precum și utilitatea strădaniei de a le cultiva și dezvolta.

Cu prilejul sărbătoririi, un grup de entuziaști și vechi coriști au redactat o monografie intitulată „Vrstele cîntecului” al cărui conținut introductiv este semnat de maestrul emerit al artei D. D. Botez, care a onorat cu prezența întreaga desfășurare a sărbătoririi. Monografia evocă activitatea artistică a învățătorilor din județul Neamț, care în condiții vitrege la începutul acestui secol s-au încumetat să organizeze și să mențină corul, ca o manifestare a dorinței lor de a fi prezenți în viața spirituală a îndetului creîndu-se astfel tradiția corală cu care se mîndrește astăzi pe drept cuvînt.

Corul sindicatului învățămînt din Piatra Neamț a primit Diploma Uniunii Generale a Sindicatelor pentru activitate neîntreruptă și merite deosebite în activitatea artistică.

ELENA COJAN

Cocoloșirea unui act reprobabil

Este stupid și de necrezut, dar așa stau lucrurile: cea plăgă din trecut, a discordiei dintre rude pentru acapărare de avere, de bunuri materiale rămase prin moștenire, mai supărătoare încă pe ici pe colo, infestînd atmosfera sănătoasă cu miasele ei. Cum este posibil — te întrebi revoltat — ca după atîtea eforturi, după atîtea cuceriri, inclusiv pe plan etic, să mai existe asemenea manifestări reprobabile?

Familia Mitocaru din satul Poiana Mărului, comuna Mălini — Suceava (în sinul căreia neînțelegerile, avînd drept mobil „împărțirea averii” unui om bătrîn — avere formată din o casă fărașească cu două odăi și bucătărie, plus una vacă scheletică — se tîn lanț), apare de aceea ca o insulă izolată și anacronică. Ceea ce ne îngrijorează, ceea ce ne exasperează pur și simplu este faptul că în aceste certuri și bătăi se lasă antrenat un tinăr cadru didactic, profesor la școala din localitate, pe nume Vasile Mitocaru. Acesta, în loc să aplaneze conflictul existent, cum ar fi normal să-i dicteze profesia și studiile pe care le are, se pare că, dimpotrivă, îl alimentează. Un grav incident petrecut la beție, sub ochii întregului sat, deci și ai elevilor, în care s-au proferat expresii triviale și s-au făcut schimburi de lovituri de... cuțit, stăruie încă în mintea locuitorilor din Poiana Mărului,

deși de la consumarea lui au trecut mai bine de 3 luni.

Din plîngerea adresată comisiei de împăcătore de soții Elena și Ilie Păstrăvanu (mătușa și unchiul profesorului), în timp ce ne trec fiori de groază, citim: „Și cel mai înrăit dintre toți era Mitocaru Vasile, profesor la Poiana Mărului. M-a mușcat de față și m-a lovit cu cuțitul în cap. El nasul a vrut să mi-l rupă dar m-am apărat... am reușit să scap și am venit acasă, mă întrebam cu nevasta, cîd avem un copil la școală, ce fel de educație poate da el, cînd dînsul umblă cu cuțitul în bușet și pe drumuri și nici nu mai ai încredere. În acest timp am auzit țipînd și ne-am uitat pe geam, l-am văzut tot pe Mitocaru Vasile în vîrstă de 24 de ani cum îl tîra pe șosea pe bunicu-su de 74 ani și moșul țipa. A ieșit mama, adică nevasta moșului și a vrut să-l scoată pe moș și profesorul a trîntit-o și pe ea, în etate de 68 ani, și striga că vrea să le taie gîtul”.

Pe prîspa casei vechi a lui Vasile Mitocaru, bunicul, pricina cu osebire a discordiei, discutăm cu cei doi bătrîni care, după ce au crescut șase copii și un însemnat număr de nepoți, în loc să se bucure de o bătrînețe tîhnită, fără griji, sînt răsplătiți cu ghionțuri și trîntituri.

— Pe mine — povestește bătrînul — profesorul, Vasile, nepotul, că mi-i

nepot, m-a trîntit atunci pînă acasă. Dar nu m-a lăsat să intru în curte. Vroia să mă tragă la deal.

— De ce la deal? — întrebăm.

— Păi știu eu, poate să-mi dea vreun brînci. Atunci a ieșit baba, c-a auzit larmă și-a sărit să mă apere. A lovit-o și baba a căzut, c-o vedeți, îi ca frunza.

Din procesul-verbal dresat de comisia de împăcătore (dosar nr. 4/1972) aflăm că „în urma sfaturilor ce li s-au dat, părțile s-au împăcat în următoarele condiții: intrucît sînt rude, s-au înțeles de a nu mai avea nimic între ele”.

„Ne-am împăcat, ce era să facem?”, declară Elena Păstrăvanu, mătușa profesorului. Ne-am gîndit că totuși ni-i nepot, și cum să-l băgăm la puscărie? Acuma ce-a fost a trecut”. Iar bunica lui, printre lacrimi, adaugă: „La cîțiva timp după ce ne-a bătut a venit la noi cu bînat. Și-a cerut iertare. Ne-am gîndit cu moșul și l-am iertat”.

Dar profesorul-bătaș află clemența pentru faptele sale incalificabile nu numai între rude. La consiliul pedagogic din luna ianuarie, spre exemplu, cînd se discută între altele probleme și cazul lui, Vasile Mitocaru țese basma curată, neprimind nici o sancțiune. „Am apreciat la el (!) — declară cu mult aplomb directorul școlii din Poiana Mărului, prof. Ioan

Ivan — că a fost sincer spunîndu-ne amănunțit în consiliu cum s-a întîmplat incidentul. Ca orice fiu, trebuia (!) să sară în apărarea tatălui său cînd a fost vorba de bătăie”. Un alt cadru didactic, profesorul suplimentar Nicolae Jitaru, parcă ne lămurește cum stau lucrurile de fapt: „Noi, practic, ce să zic, sîntem bunți colegi și foarte uniți”. A musamaliza însă o gravă abatere a unui coleg, care își face de ris breasla aruncînd în ea cu noroi, nu înseamnă nicidecum corectitudine.

Nu ne-a plăcut, în timpul investigațiilor noastre, nici atitudinea tovarășului Gh. Popa, locuitorul secretarului Comitetului comunal de partid Mălini, care mereu ne „sfătua” să nu relatăm cazul în presă, pentru că (vezi, doamne!) profesorul nostru e foarte tînăr și se află la prima lui călătorie în străchini. Prin urmare eram... îndemnați să umblăm și noi cu duhul blîndetii, să cocoloșim și noi lucrurile. Dar, tovarășe Popa, vă rugăm să vă întrebați, o dată cu noi: Cum e privit miine de elevi, la școală, profesorul care azi, de față cu ei, își snopește în bătăie bunicul și alte rude? Ce educație le mai poate da el, ce credit va mai avea, cînd însuși comportamentul său vădește asemenea îngrijorătoare carențe?!

D. RACHICI

Vă
prezentăm

ASOCIAȚIA INTERNAȚIONALĂ A EDUCATORILOR PENTRU PACEA LUMII

Ne-am adresat prof. univ. dr. George Văideanu, director al Institutului de științe pedagogice, cu rugămintea să ne vorbească, în calitate sa de cancelar regional al Asociației Internaționale a Educatorilor pentru Pacea Lumii (International Association of Educators for World Peace), despre activitatea acestui organism internațional al educatorilor care își propune un țel tot atât de nobil ca și însăși profesiunea lor — lupta pentru pace.

— De la înființarea I.A.E.W.P. se implinesc în curind cinci ani. Vă rugăm să ne spuneți care sînt în prezent preocupările care reunesc eforturile educatorilor în cadrul tinerei lor asociații ?

G. Văideanu : I.A.E.W.P. este un organism activ, căci dorința ei de a inculca în conștiința educatorilor lumii responsabilitățile majore ale actului educațional, de a le mobiliza eforturile pentru a deștepta la tinerile generații toate potențele lor constructive, poate fi îndeplinită numai printr-o activitate susținută, continuă.

Una din problemele importante ale activității Asociației este, în prezent, organizarea în 1974 a primului ei congres mondial — prilej pentru un dialog rodnic între membrii săi care, după cum se știe, aparțin celor mai diverse națiuni.

Congresul mondial al I.A.E.W.P. este precedat în acest an de trei convenții continentale — în America de Nord, în Europa și în Asia — iar în 1973 de convocarea Consiliului ei general.

— Știm că R.S. România figurează printre țările propuse pentru organizarea Convenției europene. Ce semnificații are aceasta ?

G. Văideanu : Insistența și încrederea cu care România este solicitată pentru a găzdui Convenția europeană exprimă interesul și respectul față de politica de pace a țării noastre, în care sînt create largi condiții pentru realizarea înaltului țel care reunește eforturile și gândurile educatorilor de pretutindeni : „școala în serviciul progresului și al păcii”.

— Cum se manifestă interesul educatorilor din țara noastră față de I.A.E.W.P. ?

G. Văideanu : În mai puțin de un an numărul educatorilor din România care și-au exprimat dorința să activeze în cadrul I.A.E.W.P. a ajuns la 1.500. Acest fapt reprezintă o conștiință socială matură, convingerea că numai un climat de pace în Europa și, în ultimă instanță, în întreaga lume, poate asigura progresul plenar al omenirii.

— În lume există și alte orga-

nisme ale oamenilor școlii a căror acțiune este îndreptată spre apărarea păcii. În ce raporturi se află ele cu I.A.E.W.P., cu educatorii din țara noastră ?

— G. Văideanu : Atît I.A.E.W.P., cît și Institutul nostru colaborează, cum e și firesc, cu alte asociații internaționale cum sînt Association Mondiale pour l'Ecole Instrument de Paix (sediul în Elveția), cu Internazionaler Arbejtskreis Sonnenberg (sediul în R.F.G.) ș.a. Ascultînd tezele altora și prezentîndu-le pe ale noastre, descoperim continuu numeroase direcții și posibilități de colaborare și constatăm cu satisfacție prestigiul în creștere al științei școlii noastre, al politicii externe a României.

— Cu ce acțiuni se face prezentă România în cadrul I.A.E.W.P. ?

G. Văideanu : Cu sprijinul Ministerului Educației și Învățămîntului, în Institutul de științe pedagogice se va iniția o cercetare pe tema „Educația în serviciul păcii” sau „Cucerirea păcii prin educație”, cum

propun unii specialiști. Ea va fi o cercetare multidisciplinară (filozofie, sociologie, politologie, pedagogie etc.), cu preocuparea de a găsi soluții cît mai eficiente.

Această acțiune face parte din cîmpul larg de cercetări ce se desfășoară sub egida Asociației. În Danemarca există chiar un Institut de cercetare a problemelor păcii — Heshberg College — de fapt centrul de cercetări al I.A.E.W.P. în Europa de vest. Institutul nostru se simte onorat că i se propune să devină un astfel de centru pentru Europa de est.

— Despre Universitatea mondială pe care o proiectează I.A.E.W.P. ce ne puteți spune ?

G. Văideanu : Ea — deocamdată un proiect — va fi o instituție de învățămînt cu funcții internaționale și culturale complexe, al cărei mod de organizare va trebui gîndit. Aici vor studia tinerii și adulții din toată lumea ; profesorii ei — care vor funcționa cîte 1—2 ani — vor reprezenta de asemenea diferitele națiuni. Domnul prof. dr. Charles Mercieca, ales președinte al Comitetului Internațional pentru Universitatea Mondială, mi-a propus, în numele conducerii Asociației, să contribuie la definitivarea acestui proiect și să constituie un comitet al Europei de est pentru Universitatea mondială.

Mi se pare firesc ca acest for internațional de învățămînt să cultive valorile universale și naționale, să pregătească spiritul de colaborare și prietenie, eliminînd ceea ce ar putea genera dezbinarea și învrăjbirea. Fără indoială, personalitățile formate în acest fel nu vor fi dezrădăcinate din punct de vedere național, dar vor fi niște spirite deschise spre universal și spre viitor, capabile să vadă căile prin care omenirea poate prospera.

VIOREL NICOLESCU

Comentarii

R. P. UNGARĂ :

Elevii învață să utilizeze calculatorul

În R.P. Ungară, unde încă din 1968 se aplică un larg program de dezvoltare a tehnicii de calcul, se acordă o deosebită atenție pregătirii și formării tinerilor în domeniul folosirii mijloacelor cibernetice. În afară de crearea unor secții speciale pe lângă unele institute de învățămînt superior, s-a organizat și pregătirea elevilor de liceu. Astfel, pe lângă Oficiul central de statistică din Budapesta, funcționează un centru tehnic de învățămînt în care peste 5.000 de elevi se inițiază în problemele utilizării și întreținerii calculatoarelor electronice, încît la terminarea școlii să poată deveni tehnicieni pentru aceste specialități.

MOZAMBIK :

Copiii, victime ale represiunii colonialiste

Autoritățile coloniale portugheze folosesc adeseori tortura și omorul pentru a-i intimida pe localnici și a-și asigura mai „comod” dominația. După cum relatează preotul Enrique Fernandez, într-o scrisoare adresată șefului guvernului de la Lisabona — de la acest tratament nu sînt omise nici femeile și nici copiii. Astfel, într-una din zile au fost omorîți în Mukumbura, una din regiunile septentrionale ale Mozambicului — alături de 15 bărbați (printre care și un profesor, tată a trei copii) — cîteva femei și fiii lor. În aceeași etapă au mai fost ucise cî-

teva persoane printre care 13 copii. În satul Antonio, soldații au închis într-o baracă 16 femei și copii și le-au dat foc!

Aceste fapte, care nu sînt de loc izolate, sînt privite cu îngrijorare de către popoarele lumii care condamnă asemenea atrocități. Numai că autoritățile care mențin anacronica dominație colonială continuă să rămînă surde, călcînd cu cinism în picioare cel mai important dintre drepturile omului: dreptul la viață. Și cel mai uman dintre ele; dreptul la seninătatea copilăriei.

UNESCO

și învățarea limbilor africane

În cadrul programului UNESCO de răspîndire a limbilor africane s-a trecut, în urma cererii unor state membre (mai ales Mali și Niger), la elaborarea unor materiale didactice — abecedare și manuale de lectură în limbile hawsa, peul, sonray și zarma — destinate serviciilor africane de alfabetizare. O parte din aceste materiale — cum ar fi textele de lectură în peul („Janngen Fulfulde”) și un abecedar în sonray („Cewe Sonray”) — au și fost tipărite, ele fiind puse la dispoziția țărilor interesate, în mod gratuit.

În același scop, al încurajării acțiunii de răspîndire a limbilor materne în țările africane și de învățare corectă a lor, este semnalată apariția recentă în Republica Niger (în urma cererilor venite din Camerun, Guineea, Mali, Niger și Nigeria) a unui dicționar trilingv, peul — francez — englez, cuprînzînd 5.000 de cuvinte folosite de comunitatea peul dintr-o foarte întinsă zonă din Africa occidentală.

A. COSMIN

TELEX • TELEX • TELEX

• CUBA

Participarea tineretului la construcția unor noi obiective industriale și culturale a devenit o practică ale cărei efecte socio-educative nu mai trebuie demonstrate. În prezent peste 400 din elevii care au învățat în școlile tehnice de construcții își dau contribuția la construcția celei mai mari fabrici de îngreșăminte minerale din țară situată în orașul Nuevitas din provincia Camaguej.

• R. D. GERMANĂ

4.500 de elevi din Magdeburg, membri în „Asociația profesioniștilor” au posibilitatea să se pregătească în meserii social-utile — pielărie, tricotaj, confecționarea din metal a unor obiecte de uz casnic etc. — în cadrul microintreprinderii organizată special pentru ei. De notat că, alături de practica direct productivă, copiii se inițiază și în arta conducerii, asociația fiind administrată de către un colectiv din care vor face parte, prin rotație, toți membrii ei.

• Chile

Pentru noul an școlar — care a început, în Chile, la 7 martie — au fost puse la dispoziția elevilor

peste cinci milioane de manuale. Conform unei hotărîri a guvernului unității populare, 1,7 mili-

oane elevi din școlile de cultură generală ale țării au primit aceste manuale în mod gratuit.

• JAPONIA

Popularitatea de care se bucură muzica în școlile din Japonia este dovedită și prin amplele manifestări ale interesului copiilor pentru variatele ei discipline, cultivate cu grijă de către pedagogi. Aceasta face, de exemplu, ca în fiecare an, Gimnaziul me-

tropolitan din Tokio să se transforme într-o adevărată mare de viori, atunci cînd circa 2.000 de elevi își dau întâlnire aici pentru ca să se constituie într-o originală orchestră de coarde, în care „viorele” (fotografia noastră) stau rînduite în pătrățelele unui imens careu pregătit mai dinainte!

